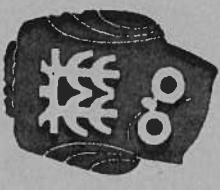

NORGES
NATURVERNFORBUND

ÅRSMELDING 1986

A. Organisasjonen

Landsmøtet	" 1
Landsstyret og styretvalget	" 4
Sekretariatet	" 5
Organisasjonsutvikling	" 6
Organisasjonsarbeidet	" 9
Arbeidet i forbundets komiteer og utvalg	" 10
Forbundets samarbeid med og representasjon i andre organisasjoner	" 13
Økonomien	" 17

E. Naturvern saker

Forvaltning - lover og bestemmelser	" 20
Vern av naturområder og -forekomster	" 22
Dyreliv, jakt, fangst og fiske	" 26
Energi	" 30
Forurensning	" 34
Andre naturvern saker	" 41

C. Informasjon

"Norsk Natur"	" 43
Salgsartikler og publikasjoner	" 43
Kontakt med massemedia	" 45
Møter/seminarer/kurs/utstillinger	" 46
Kontakt med skoler	" 4

D. Norges Naturvernforbund

Oversikt over fylkeslagene	" 31
Faste komiteer	" 34
Midlertidige utvalg	" 56
Samarbeid med og representasjon i andre organisasjoner	" 57
Representasjon i offentlige råd, komiteer og utvalg	" 58
Landsstyrets sammensetning	" 59
Sekretariatet pr. 31. desember	" 60
Sivile tjenesteppliktige	" 60

ÅRET 1986.

Det som slår en sterkest ved et tilbakeblikk på året 1986, var den brå erkjennelsen Tsjernobyl-ulykken ga folk verden over om at vi lever på en liten klode og at det er nødvendig å gå sammen om globale, felles tiltak for å møte miljøtruslene.

Sannheten i denne konklusjon ble i 1986 ytterligere understreket gjennom de alarmerende signaler om reduksjon av ozonlaget også over de nordlige strøk. I tillegg kom "de gamle" problemene - som ble enda mer åpenbare i løpet av året - med en tiltagende luft- og havforurensning, avskogning, erosjon og ørkenspredning.

I Norge ble de voksende internasjonale miljøproblemer og -opp-gaver kanskje best dokumentert (ved siden av virkningene av Tsjernobyl-ulykken) gjennom den oppmerksomhet som blant annet Naturvernforbundet viet Nordsjø-problematikken og det planlagte Dounreay-anlegget. Men også "sur nedbør"-problemene forsterket seg i 1986.

Rent nasjonalt var imidlertid naturvernåret -86 ikke uten lys-punkter. Stortingets vedtak av Verneplan III for vassdrag sikret et gladelig varig vern av store, verdifulle vassdrag som Forra, Gaula, Vosso, Flåmsvassdraget og Reisa. Samtidig sluttet Storting seg til alle de viktigste prinsippene i Regjeringens forslag til utbyggingsrekkefølge for planlagte vankraftprosjekter (Samlet plan). Av avgjørende betydning var det at Stortinget i denne forbindelse ga grønt lys for utarbeidelse av en Verneplan IV og at objektene i denne planen i første rekke måtte bestå av vassdrag som har utbyggingsprosjekter i kategori III og II i Samlet plan.

Gledelig var det også at vi i løpet av året fikk etablert en ny nasjonalpark (Reisa). Spesielt gladelig var dessuten Naturvern-rådets forslag til en ny nasjonalparkplan - der naturtypen, uavhengig av eiendomsforholdet, er det primære utvalgsriteriet. MNV må imidlertid innstille seg på en hard kamp om Rådets forslag. Breheimens skjebne var ved årsskiftet fremdeles uviss, mens Regjeringen la opp til en kompromissløsning for Saltfjellets vedkommende - en løsning som forbundet ikke fullt ut kunne si seg tilfreds med. Derimot kunne vi si oss ubetinget tilfreds med

Regjeringens avsikt på planene om senking av langsjøen i Femund-
vassdraget.

Når det gjelder mer interne, rene organisasjonsforhold, må vi
i første rekke registrere den lille, men likefullt svært
gladelige økningen i medlemstallet. Selv om det er rimelig å
anta en økende bevisstgjøring hos mange om at det er nødvendig
å ha en organisasjon som vår, må hovedårsaken tilskrives en
markert økt satsing på verving fra sentralt hold.

NNV's svake økonomi er imidlertid fortsatt - på tross av håpet
om en gradvis økning av medlemstallet - den viktigste hemskoen
for vår virksomhet. Dette faktum er spesielt frustrerende i
lys av våre stadig mer påtrengende og alvorlige forpliktelser
som opinionsdanner.

Ellers bør nevnes det uheldige organisasjonsseminar på
høstparten - med gift- og forureningsaker som tema. Det
faglige innhold ble tatt hånd om av representanter for vår
fagkomite - som vi generelt hadde stor nytte og glede av i
løpet av året. Det samme må sies om organisasjonskomiteen og
den juridiske komite.

For øvrig må jordbruksutvalgets arbeid fremheves. Ved årets slutt
var grunnlagsmaterialet for en publikasjon om norsk jordbruk
så og si ferdig. Essensen i dette materialet vil danne utgangs-
punktet for utformingen av NNV's syn på jordbruket.

Endelig må nevnes vår kontakt med media - som gjennomgående har
vært positiv og som har gitt oss bra dekning av våre utspill.
Nevnes må også vårt fortsatt gode samarbeid med Norske Turist-
foreningers Forbund, Den Norske Turistforening, Norges Jeger-
og Fiskeforbund, de frittstående vassdragsverngruppene og
våre nordiske søsterorganisasjoner.

A. Organisasjonen

LANDSMØTET

Landsmøtet ble avholdt på Darbu folkehøyskole 23. og 24. mai.
39 representanter fra fylkeslagene og NU deltok ved siden av
landsstyrets medlemmer, spesielt inviterte og ansatte fra
sekretariatet, totalt 107 personer.

Lederen i NNV, Honoria Hamre holdt en tale der hun kom inn på de
viktigste sakene forbundet arbeidet med for tiden.

Hovedtema på landsmøtet var naturforvaltning på kommunalt nivå.
Terje Kronen, Larvik og Omland Naturvernforening innledet om sitt
lokallags erfaringer med naturvernsaker i den kommunale
forvaltning.
Kari Husabø fra MD orienterte om departementets arbeid med å få
natur- og miljøvernensyn ivarettet i den kommunale
planleggingen.

Bertil Anderson fra fylkesmannens miljøvernavdeling orienterte om
samarbeidet mellom kommunene og fylkesmannens miljøvernavdeling.

Under tema "Søkelys på det internasjonale miljøsam arbeidet"
innledet Magnar Nordshaug. Han understreket at internasjonalt
miljøvernsamarbeid trenger en radikal fornyelse. Norge kan
spille en sentral rolle i det videre arbeid. Det forutsetter
imidlertid at en greier å prioritere innsatsen, klarlegge
målsetningene og vurdere resultatene kritisk i forhold til
målsettingen.

Det ble vedtatt uttalelser om "Natur- og miljøhensyn i den
kommunale planleggingen", "Atomteknikk", "Egnadige industristeder
og alternativt sysselsetting" og "Dammene på Knutefjell ved
Kongsberg".

Norsk Natur.

Erik Thorning redegjorde for alternativene. Landsstyret vedtok at
NN-utvalgets modell A legges til grunn for utviklingen av
tidskriftet. Når NNV's økonomi tillater det, bør det tas sikte
på en kvalitetsheving av NN som svarer til modell B.

Fastsettelse av kontingent for 1937.

Kontingenten for hovedmedlemmer ble fastsatt til kr. 150.--,
pensjonister kr. 75.--. For familiemedlemmer fastsatt kr. 20.--.

Årsmelding og regnskap, årsprogram og budsjett-87 ble vedtatt.

Valg.

Valgkomiteens leder Ragnhild Sundby orienterte og presenterte de forskjellige kandidatene. Landsstyrets sammensetning ble følgende:

Leder: Honoria Hamre, Bergen

Nestleder: Erik Solheim, Førde

Pers. varamedlem: Johan Rørvik, Haukdalen

Styremedlem: Arne Moksnes, Stjørdal

Pers. varamedlem: Gair Myrstad, Trondheim

Styremedlem: Terje Øiesvold, Bodø

Pers. varamedlem: Liv Solemdal, Røbekk

Styremedlem: Hans Prestbakmo, Moen

Pers. varamedlem: Roald Tobiassen, Alta

Styremedlem: Erik Thoring, Stavanger

Pers. varamedlem: Ketil Hofgaard, Tolverød

Styremedlem: Inger Marie Hagen, Oslo

Pers. varamedlem: Kjetil Larsen, Høn

Styremedlem: Inger Johanne Pettersen, Trondheim

Pers. varamedlem: Ketil Bevanger, Trondheim

Styremedlem: Eirik Wærner, Oslo

Pers. varamedlem: Anne Grete Gjøver, Asker

Sekretariatets representant i landsstyret: Arild Adnem

Varamedlem: Inger Nass

Styreutvalg: Honoria Hamre, Erik Solheim og Eirik Wærner.

Inger Johanne Pettersen, Jon Sylte og Jens Halvorsrud ble valgt til ny valgkomite.

LM ga generalsekretæren fullmakt til å opppta forhandlinger med Leiv Lagerøen.

Landsstyret og styreutvalget.

Landsstyret og styreutvalget hadde høringsvis 9 og 2 møter.

Sekretariatet.

Tom Chr. Axelsen ble ansatt 13. februar i 60% stilling.

Hans arbeidsoppgaver var medlemsregistreringer m.v.

Vibeke Graatrud ble ansatt 14. februar i 20% stilling.

Hun arbeider 1 gang i uken i resepsjonen/sentralbordet fordi Ellen Hænsten Pettersen gikk tilbake til 40% stilling fra 1. februar.

Sivile tjenesteppliktige tilknyttet sekretariatet.

Forbundet har også i 1986 hatt gleden av å ha siviltjenesteppliktige som arbeidskraft. I tillegg til sitt prosjektarbeid hjelper de oss med diverse arbeidsoppgaver og forefallende arbeid.

Tom Chr. Axelsen sluttet i sin tjeneste 24. januar.

Jon Lurås har som prosjektoppgave "Vurdering av totalbelastningen på natur og miljø i sterkt belastede industriområder - med Grenlandsregionen i Telemark som eksempel."

Jan Olav Nybo begynte sin siviltjeneste i forbundet 4. desember og har som prosjektoppgave å foreta en undersøkelse om gaupa.

Gjermund Andersen avtjener sin resttjeneste på 4 måneder i forbundet. Han begynte 3. november og har som oppgave å samarbeide med forbundets jordbruksutvalg for å komme frem til forbundets syn på forholdet jordbruk/naturvern.

FYLKESLAG	HOVED	PENSJ	FAM	ST	KOM	LIVSV	TOTALT	1985
Østfold	1145	64	198	3	14	17	1441	1202
Østlandske	5353	390	555	28	12	204	6542	5668
Hedmark	781	39	163	7	14	16	1020	942
Oppland	1459	122	389	4	16	9	1999	1752
Buskerud	991	45	141	4	13	20	1216	1112
Vestfold	1091	59	233	0	13	6	1402	1284
Telemark	781	36	112	2	15	12	958	834
Aust-Agder	324	17	43	0	11	7	402	385
Vest-Agder	488	24	55	1	9	5	582	5
Rogaland	1273	51	199	4	13	11	1551	14..
Vestlandske	1901	162	207	9	11	20	2310	2145
Sogn og Fjordane	381	12	50	0	17	2	462	417
Møre & Romsdal	939	21	140	4	15	5	1124	1042
Sør-Trøndelag	1447	55	197	3	14	18	1734	1670
Nord-Trøndelag	623	32	93	1	14	6	769	739
Troms	832	44	128	6	19	9	1038	1068
Troms	668	18	117	2	12	13	830	671
Finmark	288	9	68	3	8	1	377	325
Svalbard	6	0	1	0	0	0	7	5
TOTALT	20771	1200	3089	81	242	381	25764	23277
Utlandet	177	29	14	0	0	10	230	125
Natur og Ungdom							3470	3200
TOTALT NNV							29464	26602

ORGANISASJONSUTVIKLING.

Medlemsutviklingen

I 1986 har NNV hatt en markert framgang i medlemstallet, fra ca. 26.500 til ca. 29.500. Fortsatt er det drøyt 90 prosent av våre medlemmer som fornyer medlemskapet. I tillegg har det blitt vervet 4500 nye medlemmer i verveåret 1986 (1.10.75-1.10.86), fordelt med 3000 på sentralt og 1500 på lokal- og fylkeslag.

Det har i 1986 blitt satset mer bevisst på sentrale vervetiltak enn de foregående år. På mange måter har 1986 vært et prøve og feile-år, med mange erfaringer vunnet om hvordan vi bør verve. Bl.a. har utsendelse av uadressert C-post med innbetalingskort vist seg å være økonomisk lønnsomt. Det mest vellykkete utspillet var imidlertid en økonomi- og vervestafett som ble satt i gang i Norsk Natur: Medlemmene ble oppfordret til å gi et beløp og samtidig utfordre venner og kjente til å melde seg inn. Tiltaket ga anslagsvis 250.000 kroner i inntekter i tillegg til ca. 700 nye medlemmer. I tillegg til dette har vervetalongen i Norsk Natur (verv og få vervepremie) vært mye brukt av våre medlemmer.

Den opprydningen i medlemsregisteret som ble startet i 1985, har fortsatt i 1986. Registeret fungerer nå svært bra, og vi har relativt få klager sett i forhold til de ca. 6000 register- endringer som gjøres årlig.

Antall arrangerte studieringer.

NNV lokalt, på fylkesplan og sentralt hadde pr. 1/1-87 meldt inn 53 studieringer til Studieforbundet natur og miljø. Dette betyr at NNV i 1986 gjennomførte 2.5 ganger så mange studieringer som i fjor. (21 studieringer i 1985) Den store økningen skyldes at to av sommerens Vassdrags-treff, Breheimen og Saltfjället ble organisert som studieringer. Disse utgjør 31 av de organiserte ringene. Tallet på "andre" ringe er 22, dvs. omtrent det samme som i 1985.

Det er følgende flere positive punkter å trekke fram for studieaktiviteten i 1986:

- NNV har økt sin aktivitet betraktelig.
- Økningen har skjedd ved at studieringer har blitt arrangert på utradisjonelle måter. Dette kan kanskje gi lagene tips om hva som er mulig å gjøre.
- "Vanlig" studieaktivitet er ikke redusert.

Etter den 2-årige prøveordningen med fylkessekretærer i Nord-Norge kan en slå fast at stillingen har hatt stor betydning for Troms Naturvern. I perioden har Troms Naturvern generelt hatt større aktivitet enn tidligere. Bl.a. er antall lokallag fordoblet i denne perioden fra 3 til 6, og spesielt lagene i Ytre Troms (Lenvik) og Målselv har skaffet mange nye medlemmer. Landsstyret har vedtatt å forlenge fylkessekretærstillingen i Troms inntil videre til 1/4-87. Ordningen undergis en fortløpende behovsvurdering.

Organisasjonsseminaret.

Organisasjonsseminaret ble avholdt 5. - 7. septemner på Størvig Hotel og samlet over 100 deltakere. Det deltok representanter fra fylkes- og lokallag, NU, landsstyret og sekretariatet. Tema for seminaret var gift- og forurensning, med særlig vekt på industriforurensning. Under seminaret ble det fokusert på forurensningsloven, Miljøverndepartementets prioriteter og tiltak ved gift- og forurensningsproblemer, samarbeidsformer mellom SFT og NNV og LO og NNV samt fagforeningenes holdning til gift- og forurensningsproblematikk. Nøkkelpersoner fra MD, SFT, LO's miljøvernkontor og NNV's gift- og forurensningskomite deltok som innledere.

Fylkeslagene - treff for tillitsvalgte.

Det ble avholdt helgetreff i de fleste fylkeslag. Lokallagsheftet og gift- og forurensningsspørsmål har stått sentralt på de fleste samlinger. Spesielt lørdagstreffene i Østfold og Vestlandske samlet mange deltakere.

Fylkes- og lokallagene.

Ved årsskiftet hadde forbundet 102 lokallag. Det ble etablert 2 nye i løpet av året. Det ble gitt støtte til etablering i følgende fylkeslag:

Troms Naturvern   kr. 1.000,-
Oppland   kr. 1.000,-

Aktiviteten har spent fra kampanjeopplegg, f.eks. deltakelse i sur-neddørkampanjen, skolelingsopplegg, søppelaksjoner, vassdragsvernarbeid, markavandringer etc. etc.

NNV-kontakt.

NNV-kontakt kom ut med 2 nummer i 1986.

ORGANISASJONSARBEIDET

Natur og Ungdom (NU).

NU hadde ca. 3500 medlemmer fordelt på 45 lokallag og 12 kretser. Medlemskontingenten var kr. 50,- (25,- for nye), inkludert abonnement på Natur og Samfunn.

NU's 21. ordinære landsmøte ble arrangert i Sandefjord i tida 9.- 12. januar. 84 deltakere fra 16 lokallag, 4 kretser, representanter fra NU/Danmark, Felthologerne og NEA-1 i India.

Landsstyret har hatt 8 møter og behandlet 35 saker. Det besto av 11 medlemmer, med Tom Chr. Axelsen som leder. Med seg i sentralutvalget hadde han Inger Marie Hagen (nestleder) og Kjertil Larsen.

Arbeidsutvalget har bestått av 11 medlemmer. Au har hatt 15 møter og behandlet 40 saker. Arbeidet har vært gjennomført av enkeltpersoner, mens arbeidet har blitt planlagt og fulgt opp på møtene.

Sekretariatet har i løpet av året vært preget av relativt store forandringer. Strukturen har skiftet slik at man i en periode hadde to halvtid og to heltidsansatte på kontoret. Ved utgangen av året besto staben av følgende: Yngve Kristiansen (daglig leder), Christine Myrvang (redaksjonssekretær), Ellen Hofsvang (ekspedisjonssekretær). Ellers har Ole Mikalsen, Stein O. Ringen og Inger Kvifte vært ansatt i løpet av året. Som sivilarbeidere har vi hatt Kai Mikalsen, Kjertil Lenes og Joar Sannes for å fylle vår kvote på 2 stk.

Det ble i løpet av året holdt 5 sentrale seminarer. I tillegg kommer lokale seminarer og "kjøppiseringskurs".

Natur og samfunn kom ut med 6 nummere hvorav et dobbeltnr. Opplag varierende mellom 3500 og 5000, samla sideantall ca. 200. Redaktører har vært Runar Forseth (nr.1), Ole Mikalsen (nr.2/3) og Kjertil Brageli Alstadheim de resterende.

Viktige arbeidsfelt for NU i år som i fjor har vært forurensningssaker, sur nedbør, vassdrag/energi m.m. Både lokalt og sentralt har det vært jobbet aktivt med enkeltsaker. Sentralt har man også fått til et miljøforum der man samler de politiske ungdomspartiene for å prate om miljøspørsmål.

- Andre saker:
- Titaniasaken er ennå ikke vunnet, miljødep. har saken.
  - Energi/vassdrag har vi hatt flere uttalelser på.
  - Skogkaravanen ble gjennomført med godt resultat.
  - Vi markerte vårt syn på Storbritannias miljøpolitikk.

NU har fortsatt sin deltakelse i NAK, med representanter i oppdragsgrupper for Alternativ Framtid og samordningsgruppa for NAK.

Nu står tilsatt følgende paraplyorganisasjoner: Foreningen Norden, FN-sambandet, Hoid Skjærgården ren, Landsrådet for norske ungdomsorganisasjoner, International Youth Federation for Environmental Studies and Conservation (IYF) og Youth and Environment Europe (YEE).

Organisasjonskomiteen.

Organisasjonskomiteen avholdt 4 møter samt en helgesamling i 1986. Komiteen sluttførte arbeidet med håndbok for tillitsvalgte og studieplan som ble sendt alle fylkes- og lokallag. Organisasjonskomiteens medlemmer planla og gjennomførte Organisasjonsseminaret på Støtving. Komiteen startet utredning om fylkeslagshefte, om 2-årig landsmøteperiode samt utredning om nummererte varamedlemmer til landsstyret.

Juridisk komite

Juridisk komite har avholdt 1 møte og behandlet 6 saker i 1986. Blant de saker som ble behandlet, kan nevnes:

- Forsvarrets avbrenning ved Hengsvatn i Telemark,
- Henverdelse fra Kvalsund om betenkelig politiarbeid i natur- og miljøvernsaker,
- Forslag til endringer i forbundets vedtekter.

Gift- og forurensningskomiteen.

I løpet av året ble komiteen styrket med ytterligere to nye medlemmer - Jørn Siljeholm og Kjell Terje Nedland.

Komiteen avholdt 7 møter i løpet av året. Av større enkelt-saker kan nevnes forurensningen av Nordsjøen, osonlaget, Downreay, avfallsforbrenning, utarbeidelse av en vannbrosjyre og behandling av spesialavfall.

Komiteen har etterhvert utviklet seg til å bli et meget nyttig arbeidsredskap for forbundet i den løpende saksbehandling - ved siden av å utforme forslag til NNW's syn på viktige deltemaer innenfor forurensningsområdet.

Redaksjonskomiteen

Redaksjonskomiteen har avholdt to møter.

Komiteen drøftet "Norsk Natur-utredningen" (jfr avs. om "Norsk Natur" og anbefalte en utvikling av bladet i NNW's egen regl. Komiteen avviste ikke tanken om en forlægsutgivelse, men mente at en måtte se tiden an og utvikle egen kompetanse før et slikt alternativ kom på tale.

I høstmøtet drøftet komiteen arbeidssituasjonen for redaksjonen etter at samarbeidet med Napers trykkeri i Kragerø begynte å gå dårlig. Komiteen drøftet også utviklingen av "nye" Norsk Natur.

Økonomikomiteen.

Komiteen avholdt ett møte, og behandlet

1. Tiltak for å bedre NNW's økonomi.
2. Opplegg for inntektsbringende aktiviteter inkl. vurdering av det profesjonelle opplegg.
3. Rammer for økonomistyring og budsjett.
4. Salgsregnskap - reelle inntekter og utgifter.
5. Sammenheng mellom informasjon, salg og verving. PR-verdi og informasjonsverdi av salget.

Skolekomiteen:

NNW's skolekomite laget bl.a. lærerveiledning til "Jorden vi lever av", teksthefte til lysbilde serien om fugl og en utstilling om fremmedstoffer i matvarer. Fra 1.11 fratradte skolesekretæren sin stilling.

ARBETDET I FORBUNDETS MIDLERTIDIGE UTVALG

Femundtvalget.

Årets største begivenhet var at regjeringen Willloch, i likhet med regjeringen Nordli i 1978, avslo søknaden om senking av Langsjøen. Femundtvalget hadde nedlagt et betydelig og intenst arbeid for å hindre at senkingsplanene skulle gå gjennom i dette andre forsøket. Forøvrig vises til artikkel i Norsk Natur 1986 s. 23 i Nr. 3.

Av andre saker som Utvalget har behandlet kan nevnes uttalelse i spørsmålet om fremføring av vei gjennom Lille Sølenstjøen naturreservat i Rendalen. Grunneierne har her klaget til Miljøverndepartementet over Fylkesmannens avslag på deres søknad om dispensasjon fra vernebestemmelsene. Såvel av prinsipielle grunner som utfra hensynet til det aktuelle området ga Femundtvalget sterk støtte til Fylkesmannens standpunkt.

Femundtvalget har også gitt uttalelse om utkast til bestemmelse for bruk av veien mellom Langodden og Revlingen i Femundsmarka landskapsvernområde.

Endelig har Utvalget fortsatt i rollen som observatør i KOMMITT-prosjektet om bruk og naturslitasje i Femundsmarka.

Jordbruksutvalget.

Utvalget avholdt bare tre ordinære møter i 1986. Etter 1. halvår gikk arbeidet inn i en annen form ved at formannen (Arne Moksnes) og redaktøren for den kommende jordbruksutredningen (Karen Johanne Baalrud) arbeidet nært sammen for å få inn stoff fra forskjellige hold og sammenstille/redigere dette.

Verneringen for Hardangervidda.

Verneringen har hatt to møter, ett på Gello 28/5 for å diskutere saker til møtet i Rådet for Hardangervidda, og årsmøte på Rjukan 17/10, med befaring langs Kåsvatn 18/10.

Representanter for Verneringen har deltatt i:

- møte om vern av villreinstammens trekkveier over Dagali fjell 18/7
- befaring av trektorslepa Solheimstulen-Skrykken 1/7
- møte om Hardangervidda museum i Dagali 26/9
- møte i MD 1/10 der forfold omkring vernet av Vidna ble diskutert.

FORBUNDETS SAMARBEID MED OG REPRESENTASJON I ANDRE ORGANISASJONER.

Samarbeidet med MNV's søsterorganisasjoner i Norden.

Sekretariatene for de ideelle naturvernorganisasjonene i Danmark, Finland, Færøyene, Island, Norge, Sverige og Aland har holdt to møter, ett i april i København og ett i november i Stockholm. Saker av felles interesse ble drøftet.

Av disse kan nevnes fangst av grindehval, luftforurensning, WWF's minskede støtte til IUCN og økt nordisk støtte, Brundtlandkommisjonen.

Samarbeidsrådet for naturvernsaker (SRN). (Jfr. årsmelding 1985).

SRN har engasjert seg i blant annet følgende saker:

- Motorferdsel i utmark og vassdrag (drøfting og gjennomføring av felles tiltak, bl.a. møter med andre landsomfattende organisasjoner og felles henvendelse til statsministeren og felles pressekonferanse).
  - Forsøplingsaksjonen 1987 (nedsettning av arbeidsgruppe (Eirik Wærner NNV, Odd Reigård NJFF, Berit Nilsen DNT og Tore Rolf Lund NTF) og fasettering av opplegget for aksjonen.
  - Samlet Plan for vassdrag (drøftinger og samordning av tiltak).
  - Breheimen-Stryn (felles uttalelse til innstillingen fra NVE, drøfting av tiltak).
  - Saltfjellet/Svartisen (fellesmøter med Energi- og Industri-komiteen og Kommunal- og miljøvernkomiteen i februar med befaring i september, drøfting av tiltak).
  - Energiforvaltning (samordning av tiltak).
  - Verneplan IV (drøfting av tiltak).
  - Jostedalsbreen nasjonalpark (fellesforslag til park oversendt MD).
  - Sletterusten tamreindrift (fellesuttalelse til DN).
  - Vel til Finse (felles skriv til DN).
  - Landsplan for nasjonalpark (drøfting av oppfølging for organisasjonen).
  - Nord-Ottadalen villreinområde (felles uttalelse).
- Det har vært avholdt 6 møter i SRN. Sekretær har vært Tore Rolf Lund på deltid.

Resultatregnskap 1986.

INNTEKTER

Bidrag fra organisasjonene
SUM PRIMERINNTEKTER

60.000
60.000

KOSTNADER:

- Sekretariat
- lønn
- husleie, strøm
- telefon
- rekvisisita m.v.
- kopiering/gebyrer
- porto

48.023
 3.740
 1.400
 834
 1.070
 1.511

Befaringer

Presseseminar/arrangement
 Gaver

56.678
 10.357
 11.162

SUM KOSTNADER

78.197

Underskudd/(overskudd) for finansinntekter

18.197

FINANSINNTEKTER

- Renteinntekter
- Arets underskudd/(overskudd)

1.881
16.316

Balance pr. 31.12.1986.

EIENDELER

- Omløpsmidler
- Bankgjennskudd
- Sum eiendeler

13.824
 13.824
 =====

GJELD OG EGENKAPITAL

- Kortsiktig gjeld
- NTFs sekretariat
- Egenkapital pr. 1.1.
- Arets(underskudd)/overskudd
- SUM GJELD OG EGENKAPITAL**

30.140
 (16.316)
 13.824
 =====

De frittstående vassdragsverngruppene (SAK).

Fra sak til sak har NNV samarbeidet med diverse vassdragsvern-grupper i løpet av året.

31/1 - 2/2 ble det arrangert seminar om vassdrags- og energiforvaltning for fylkeslagene i NNV og de frittstående vassdragsverngruppene. Seminaret samlet 75 deltakere og tok for seg Samlet Plan for vassdrag, Verneplan 3 og 4 og Energimeldingen.

ØKONOMIEN

Resultatregnskapet er foreløpig gjort opp med et underskudd på kr. 122.333,72 og balansakonto med kr. 126.226,41 som øker underbalansen til kr. 820.283,22.

Kassakredittan ble med sikkerhet i varebeholdningen øket til kr. 450.000,- for å styrke likviditeten i siste kvartal. Forskuddsbetalte kontingenter bidro dessuten til at forfallete regninger ble betalt for årsskiftet.

Fra Miljøverndepartementet er det i 1986 disponert kr. 228.300,-, tilskudd til tidskriftet "Norsk Natur" med kr. 200.000,-, tilskudd til informasjonsmøte om atomteknikk kr. 20.000,- og av tilskudd til utstilling om forurensning kr. 8.300,-. Til produksjon av publikasjoner som blir ferdig neste år, er det av øremerkede midler overført kr. 150.200,- til 1987; kr. 41.700,- til brosjyre og utstilling om forurensninger, kr. 42.000,- til brosjyre om avfall og havbruk, kr. 22.000,- til opptrykk av "Jorden vi lever av"

Av tilskudd fra WVF gjenstår det kr. 24.500,- øremerket informasjon om havets biologiske ressurser. EDB-utstyr er i 1986 nedskrevet med kr. 60.000,- som utgjør avdrag på lån som gjenstår med kr. 160.000,-. Utgifter til nytt telefonanlegg UMIPAX 32, er finansiert i alt vesentlig ved lån på kr. 90.000,- av egne fondsmidler. Aksjeposten som var oppført under fondsmidler er avhendt og gjinsten på kr. 56.092,50 er tatt til inntekt i 1986.

Det vises forøvrig til resultatregnskap og status pr. 31/12 1986 samt spesifikasjon over diverse mellomværender.

Resultatregnskap 1/1 - 31/12 1986:

INNTEKTER:

Kontingenter	Kr. 2.468,450,-	
Andeler til fylkeslag	" 681.610,-	Kr. 1.786.840,-
Statstilskudd	Kr. 1.330.000,-	
Haldor Virviks legat	" 250.000,-	
Medlemsstatte	" 277.543,82	
Andre bidrag	" 28.315,-	" 1.886.458,82
Salg av publikasjoner m. m.	Kr. 1.044.280,48	
Inntak salgsvare inkl. salgskost	" 758.273,49	" 286.006,95
Abonnementer, annonser, "Norsk Natur"		" 65.083,-
Renter og utbytte av fonds m. v.	Kr. 137.501,08	
Rentekostnader	" 53.232,79	" 84.268,25
EDB-inntakter		" 59.419,66
A a inntakter		" 21.202,30
Underskudd 1986		" 122.333,72
		Kr. 4.311.612,80

UTGIFTER:

Lønninger	Kr. 1.862.940,-	
Andre personellkostnader	" 423.545,26	Kr. 2.286.485,26
Kontorleie, renhold, varme, oppussing	Kr. 466.830,49	" 452.030,45
Leieinntakter	" 14.800,-	
Kontorutstyr	Kr. 161.325,90	
Rekvisita	" 71.298,99	
Porto	" 74.230,26	
Telefoner	Kr. 199.303,42	
- lånt fra fonds	" 90.000,-	" 416.158,57
Off. utredninger, aviser, klipp m. v.	" 109.303,42	" 49.186,96
Landsmøte og styremøter	Kr. 86.686,33	
Andre møter, reiser, befaringer	" 63.928,29	" 150.614,62
Medlemsregister/kontingentinkasso		" 71.908,67
Tilskudd Natur og Ungdom	Kr. 70.000,-	" 72.000,-
Tilskudd oppstart av lokallag	" 2.000,-	" 40.807,04
Or isasjons-oppygging		" 40.793,90
Kontingenter og samarbeid med andre org.		" 210.527,40
Medlemsverving		" 490.563,77
Tidskriftet "Norsk Natur"	Kr. 690.563,77	
Tilskudd fra Miljøverndepartementet	" 200.000,-	" 5.783,83
Annem opplysningsvirksomhet	Kr. 34.083,83	
Disponert tilskudd fra Miljødep.	" 28.300,-	" 24.752,27
Vassdragsvern og andre prosjekter		" 4.311.612,80

Status pr. 31/12 1986:

AKTIVA:

Kassa	Kr. 683,-	
Kreditkassen 6026.05.03033	" 405.844,10	
Bergen Bank 5001.06.50442	" 141,24	
Postsparebank 0525.02.09381	" 86.326,-	
Postgirokonto 2.10.10.20	" 3.729,60	
Postgirokonto 2.36.22.59	" 29.174,19	
Postgirokonto 5.09.46.02	" 221.056,01	
Diverse debitorer	Kr. 746.954,14	
Beholdning av salgsvarer	" 514.820	
Beholdning av vervepremier	" 300.000,-	
EDB - utstyr	" 15.000,-	
Fondsmidler, bankinnskudd	" 180.000,-	
Fondsmidler, tilf.lån UNIPRX 32	Kr. 42.675,-	
Underskudd 1986	" 90.000,-	
	Kr. 694.056,81	
	" 126.226,41	
	Kr. 2.709.733,07	
	*****	
	Kr. 2.266.858,07	

PASSIVA:

Diverse kreditorer		Kr. 2.266.858,07
Avsatt til produksjon av publikasjoner		" 130.200,-
Kreditkassen, EDB-lån		" 180.000,-
Fonds: Albert Gravs fond	Kr. 27.875,-	
Maren Stamsø Knutsens gave	" 10.000,-	
Livsv. medl. fond	82.800	
tavsatt for nye medl.	12.000	
	" 94.800,-	
	" 132.675,-	
	Kr. 2.709.733,07	
	*****	

NORGES NATURVERNFORBUND

Oslo, 31/12-1986
31/3 -1987

(prøveavslutning, ikke revidert)

Spesifikasjon over diverse mellomværender:

NORGES NATURVERNFORBUND i regning med:

Fylkeskatteskjefen i Oslo, ref. moms	Kr. 22.030,86
Danmarks Naturfredningsforening, plåkeatsalg	" 4.000,-
Studieforbundet Natur og Miljø, tilløgsbevilling	" 4.000,-
Natur og Ungdom til avregning	" 40.802,70
Reiseforskudd v/generalsekretæren	" 8.736,50
Andre fordringer ansatte	" 2.012,91
Storebrand - Norden, forskuddsbetalt premie	" 2.640,-
Idun, premiefond pensjonsforsikring	" 298.542,-
Telverket, abonnentlån	" 4.000,-
Pilæstredet 41 B, deponert husleie	" 78.672,34
Isaksen & Co, Bergen, aksjon grønne kroner	" 23.868,-
Verveutgifter 1987	" 23.774,40
Seminar om geneteknologi 1987	" 1.741,-
	Kr. 514.820,71
	*****

DIVERSE DEBITORER 1986

Inntrukne ikke betalte skatter	Kr. 86.326,-
Kommunekassereren i Oslo, arbeidsgiveravg. 6/86	" 51.768,-
Siviltjenesteadministrasjonen, Dillingøy	" 14.500,-
Napper Boktrykkeri, Kragere, MW 4 & 5/86	" 142.260,-
Bladporto, rest MN 1986	" 44.769,70
Forskuddsbetalte kontingenter 1987	" 1.156.660,-
Fylkeslagene til avregning	" 324.129,27
Berg Breheimen tillgode	" 25.000,-
Grønten Filmmanus, udisponert	" 5.000,-
Salgskasse, uoppgjort salg 1985	" 4.144,50
Ansattes pensjonsordning	" 248.995,-
Metromail, ekspedisjon MW 6/86 m.m.	" 88.345,60
S. Hammarstads Boktrykkeri, salgskatalog	" 43.560,-
Aventura Forlag, barnebøker	" 31.480,-
	Kr. 2.266.858,07
	*****

DIVERSE KREDITORER 1986

(prøveavslutning, ikke revidert)

B. Naturvern saker

FORVALTNING - LOVER OG BESTEMMELSER

De internasjonale miljøproblemene.

Forbundets landsmøte ga i sin uttalelse til Regjeringen sin støtte til Brundtlandkomisjonens arbeid og karakteriserte deres kommende konklusjoner og anbefalinger som trolig den siste sjanse verdenssamfunnet har til en samordnet mobilisering mot de globale miljøproblemene.

Forbundet henstilte bl.a. til den norske Regjering om å foreta en kritisk gjennomgang av Miljøverndepartementets innsats på nærstående saksfelt. Vi ba ellers spesielt om at Utviklingsdepartementet måtte få tilstrekkelig fagkapasitet til å ivareta økologiske/miljømessige hensyn i den norske bistandsvirksomheten.

Motorisert ferdsel i utmark (Jfr. årsmelding -85)

I mars henvendte NNV seg på nytt til Miljøverndepartementet med krav om snarlige og effektive tiltak. Konkret foreslo forbundet følgende

- konsesjonsordning for kjøp av snøscooter og andre terrenggående kjøretøyer. Konsesjon måtte bare gis til dokumentert nyttebehov.
- årsavgift på minimum kr. 500 pr. scooter
- aldersgrense for snøscooterførere på 18 år
- begrensning av motorstyrrelsen på scooter til 40 Hk og fartsgrense 60 km/t.

I tillegg foreslo NNV innført egne og så strenge regler for motorisert ferdsel på barmark at nødvendig transport ble "tvunget" til å måtte bli foretatt på vinterføre.

Departementet svarte at man nå ville ta stilling til "hvilke tiltak som bør treffes med sikte på å bringe utviklingen under kontroll".

I en felleshenvendelse til statsministeren i desember fra 16 landsomfattende organisasjoner med til sammen ca. 1 million medlemmer ble det uttrykt stor bekymring over den økende motoriserte ferdselen. Regjeringen ble bedt om å begrense bruken av snøscooter og andre terrengkjøretøyer i Norge.

Det offentlige naturvernarbeid på kommunalt nivå.

I en uttalelse fra landsmøtet til Miljøverndepartementet ga forbundet uttrykk for at det var nødvendig at det ble bygd opp en egen kommunal miljøvernstilling/-etat med faglig tyngde, status, økonomiske betingelser og rammer som muliggjør et effektivt naturvernarbeid.

Samtidig måtte det etableres en egen natur- og miljøvernemnd i alle kommuner. Nemndene må få delegert reelt ansvar innen kommunens forvaltning.

Bakgrunnen for henstillingen var at det hittil er lagt for liten vekt på natur- og miljøvern på kommuneplan. De negative konsekvensene av dette blir stadig større.

Etter forbundets mening måtte det offentlige natur- og miljøvernarbeid på kommuneplan ved siden av planleggingsarbeid også omfatte saksområder som

- forurensningsspørsmål,
- nærmiljø saker,
- konsekvensanalyser ved inngrep,
- vilt og fiskestell,
- friluftsliv,
- problemer omkring ferdsel i utmark,
- oppsyn med natur- og friluftsområder og
- tilrettelegging av områder for undervisning og forskning.

Områder fredet etter naturvernloven.

Forbundet med fylkeslagene er høringsorganer for naturvernmyndighetene når nye områder skal fredes i medhold av naturvernloven. I 1986 ble det avgitt uttalelser vedrørende

- forslag om opprettelse av nasjonalpark og landskapsvernområde i Reisdalen, Nordreisa kommune, Troms,
- utkast til verneplan for våtmarksområder i Oppland,
- " " " " i Telemark,
- forslag " " " myrer i Nord-Trøndelag,
- " " " for kvartærgeologiske områder i Hedmark,
- " " om opprettelse av Trollheimen landskapsvernområde og Svartåmoen naturreservat, Sør-Trøndelag og Møre og Romedal fylker
- framlegg om Jostedalpbreen nasjonalpark, Sogn og Fjordane fylke og
- forslag om opprettelse av Hydalen landskapsvernområde, Hemsedal, Buskerud, fylke.

Flere nye områder ble fredet og status pr. 31.12.1986 er:

Kategori	Antall	Areal i km ²	Prosent av landets areal
Nasjonalparker	16	10455	3.23
Naturreservater	675	916	0.28
Landsk.vernområd.	57	<u>2029</u>	<u>0.63</u>
		13400	4.14

I tillegg kommer 238 naturminner og 30 andre områdefredninger etter naturvernloven, tll sammen 52 km².

Som utgangspunkt for prosentberegningen er nyttet 324.000 km².

Ny landsplan for nasjonalparker.

I juli forelå Statens Naturvernråds utredning "Ny landsplan for nasjonalparker i Norge" (NOU 1986: 13). I en pressemelding ga forbundet uttrykk for tilfredshet med forslaget, fordi Naturvernrådet utelukkende har lagt anerkjente kriterier for naturgeografisk inndeling til grunn, - uten å skjule til eiendomsforhold.

Det negative ved planen var etter forbundets mening at Rådet hadde vist en defensiv holdning til kraftutbyggingens interesser i visse områder

Saken er nå til intern høring i fylkeslagene. Landsstyret vil vedta Forbundets uttalelse før 1. juli 1987.

Forslag om Jostedalpbreen Nasjonalpark.

Forbundet har støttet et forslag fra Miljøverndepartementet om opprettelse av Jostedalpbreen Nasjonalpark, men samtidig gitt uttrykk for at forslaget betraktes som et minimumsforlag. Det ble framhevet at det nå var viktig å se nasjonalparkforslaget i sammenheng med konsesjonssøknaden for Strynevasdraget og forslaget fra Statens Naturvernråd om et større verneområde der resten av Breheimen og Mørkrisdalen er med (Jfr. foregående sak).

Verneområder på Saltfjellet/Svartisen.

Se omtale under punktet "energi" s.

Hardangervidda.

Verneringen for Hardangervidda har arbeidet med følgende saker i løpet av året:

1. Vern av de områdene på Vidda som ikke er gitt spesiell vernestatus. Disse områdene trues stadig av utbygging. I og med at 90 % av villreinsens vinterbeiter ligger utenfor nasjonalparken, er det av største betydning for villreinsens eksistens å få stoppet slik utbygging.
2. Opprettelse av verneplaner som forutsatt i verneplanen. Dette gjelder Dagaliseterdalen, Møsvasstangen, Reinsnos med låte.
3. Opprettelse av andre viktige verneområder.
  - Utvidelse av Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde til også å omfatte Bjoreldalen som er viktig sommerbeiterområde for reinen.
  - Opprettelse av Fivlingen landskapsvernområde (vest for Vivelli).

4. Begrensning av trafikken på Timmelvæien.
  5. Rette opp utplasseringer i vernebestemmelsene og vedtektene og præk-tiseringen av sisse. Dette gjelder særlig motorisert ferdsel.
  6. Traktorsleper, utbedring og bruk.
Verneringen nær aksentert en viss utbedring av traktor-sleper.
  7. Styrking av oppsynet.
- Samarbeidsrådet for naturvernsaker har når det gjelder hardsangervidde uttalt seg om plassering av massene fra den planlagte tunnelen Finse - Såta.

Kulturvernpilan. Indre Vassferet landskapsvernområde, Buskerud fylke.

Dette landskapsvernområdet ble opprettet ved Kgl.res. den 28.6.1985. For deler av området ble det utarbeidet en kulturvernpilan med sikte på å bevare gamle kulturminner og bruketradisjoner for forskning, undervisning og opplevelse.

Ettersom forbundet ikke hadde registrert noe initiativ for å få satt planen ut i livet og fordi det ble meldt om planer om blivebygging, ble det overfor Miljøverndepartementet etterlyst hva som til nå var gjort og hva man aktet å gjøre. I sitt svar beklaget departementet at saken måtte skrives av økonomiske grunner.

Saken ble i november tatt opp igjen av forbundet og Østlandsk Naturvernforening, denne gang med Stortingets kommunal- og miljøvernkomité i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet. Komitéen fant kulturvernpilanen svært viktig og bevilget kr. 1 million for 1987.

Reisa Nasjonalpark og Råisdnottarhåldi Landskapsvernområde, Troms fylke.

I sin uttalelse om forslaget til nasjonalpark og landskapsvernområde fra rådet forbundet at området ved Råisdnottarhåldi ble tatt ut av nasjonalparken og gitt lavere status som landskapsvernområde. Dette ville bl.a. innebære etablering av en snøscooterløyve fram til Somasjavri, noe som etter forbundets mening ville bety en utthuling av loven om motorisert ferdsel i utmark. Forbundet hadde dessuten flere merknader

till de foreslåtte vernebestemmelsene.
Reisa nasjonalpark (803 km²) og Råisdnottarhåldi landskapsvernområde (80 km²) ble opprettet ved Kgl.res. den 28.nov.1986.

Hyllåsen/Hyllåskogen i Spydeberg kommune, Østfold.

Forbundet skrev i mars til Spydeberg kommune og fra rådet at Hyllåsen ble tatt i bruk til boligformål. I stedet ble de kommunale og fylkeskommunale myndigheter anbefalt å sikre områdets mangslunne verdier gjennom utarbeidelsen av kommunens generalplan. Det ble pekt på at kommunen ikke befant seg i noen tvangssituasjon og bl.a. vist til at Østfold er utpekt som prøvetylke for et prosjekt i Nordisk Minister-råd om "Natur- og kulturlandskapet i arealplanleggingen". Forbundet hevdet at det ville virke uforståelig og meningsløst dersom dette kulturlandskapet plutselig og unødvendig ble utarmet.

Turisme på Svalbard.

I et brev til Miljøverndepartementet har forbundet gitt uttrykk for sterke betenkeligheter i forbindelse med at Den Norske Turistforening har fått tillatelse til å starte organisert turisme på Svalbard fra 1987. Selv om DNT's opplegg i utgangspunktet er enkelt, forutsetter det en viss motorisert transport, noe NNV vanskelig kan akseptere. Forbundet ser helst at øygruppen med sin sårbare arktiske natur blir mest mulig spart for menneskelige inngrep og påvirkning. Det generelt ønske om å verne Svalbards natur gjenspeiles også i det faktum at stc verneområder er opprettet.

Skjelltråling og verneområder på Spitsbergen.

I forbindelse med at det på kort tid er bygget opp en flåte av skjelltrålere i et antall og med en kapasitet som ikke står i forhold til kjente forekomster og den viten en har om disse, har forbundet i et brev til Fiskeridepartementet pekt på farene for overbeskatning og de økologiske virkningene denne kan medføre. Det ble videre pekt på at lovverket som regulerer oppbygging av fiskeflåten er for dårlig og at presset på å få utnytte nye felter øker. Flere av disse ligger i verneområder nord for Spitsbergen. Her er også havbunnen fredet og skjelltråling må ikke tillates. Forbundet slår til lyd for at vi må få et bedre lov- og regelverk, bl.a. med krav om konsekvensanalyser.

Jern av marine biotoper.

I 1970-årene nedla forbundet et betydelig forarbeide for å sikre marine biotoper (Jfr. årsm. 1972-78). Forbundet har forutsatt at arbeidet ville bli videreført gjennom Miljøverndepartementets delta- gelse i prosjektet "Marine reserwat på nordisk basis", initiert av Nordisk Ministerråd. Forbundet har bedt om å bli orientert om status for arbeidet og hvilken fremdriftsplan som foreligger.

DYRELLIV, JAKT, FANGST, OG FISKER.

Forslag til landsplan for forvaltning av bjørn, jerv og ulv i Norge.

april forelå denne landsplanen med forslag om at det bl.a. etableres sikringsområder hvor det tas sikte på å opprettholde levedyktige stammer av bjørn, jerv og ulv. Dersom antallet av individer i disse områdene ikke utøver en viss størrelse, skal stammen etter planen holdes i sjakk gjennom felling. Utenom sikringsområdene kan det bli åpnet for lisens- jakt. Jakten ble sendt fylkeslagene til intern høring, og det ble spesielt bedt om at man tok stilling til dette nye prinsipp for forvaltningen. Da den interne høringsfristen utløp i oktober, var det åpenbart at flertallet fikk inn for at den nåværende ordning burde beholdes. Nå er hele landet sikringsområde, men med myndighet for Direktoratet for Naturforvaltning til å utstede fellingsstillatelse etter søknad og på bestemte vilkår. Forbundets landsstyre drøfter saken i to møter. Endelig stilling til forvaltningsplanen blir tatt før uttalefristen utløper den 1. februar 1987.

Jernforvaltningen. Sluttdato for tillatt jern.

ted utgangspunkt i at en jernetispe ble skutt i Jesfjelllet i 1985 (Jfr. årsm. 1985) straks etter at den hadde født fire unger, har forbundet reagert mot at den 15. februar er fastsatt som sluttdato ved utstedelser av fellingsstillatelser på skadejern. Forbundet krever at det opereres

med en større sikkerhetsmargin slik at man ikke kommer i konflikt med Villlovens bestemmelser om yngletidsfredning, og har foreslått 1. februar som sluttdato for slik jakt. Av den grunn har forbundet i 1986 anket flere av Direktoratets avgjørelser om fellingsstillatelser for jerv inn for Miljøverndepartementet, men har ikke fått medhold.

Fangst av vågeval (Jfr. årsm. 1985).

I et brev til Nordisk Råd i februar ba forbundet om at hvalspørsmålet ble tatt opp med sikte på å få den norske regjering til å revurdere det tidligere standpunkt om å reservere seg mot vedtaket i den inter- nasjonale hvalfangstkommissjon om stans av all kommersiell hvalfangst fra 1986. Saken ble i juni fulgt opp med en henvendelse fra forbundet til Gro Harlem Brundtland, både i egenskap av norsk statsminister og som leder av verdenskommissjonen for miljøvern og utvikling.

Fangst og omsetning av nise (Phocaena phocaena).

I fjernsynets lørdagsrevy 1. nov. var det et innslag om nord-norske mat- retter. Her ble den fredede tannvalarten nise presentert som en vanlig matrett nordpå. Forbundet reagerte overfor Fiskeridepartementet med krav om at forholdet ble etterforsket og med henstilling om at informasjonen om gjeldende lov og rett ble styrket. Overfor Landbruksdepartementet ble det krevet større årvåkenhet av de organer som er satt til å kontrollere omsetningen av hvalkjøtt. Endelig ble det overfor Miljøverndepartementet minnet om Forbundets forslag om at forvaltningen av kystbundne sjøpattedyr blir overført fra Fiskeri- til Miljøverndepartementet. (Jfr. årsm. 1985).

Oppnevning av jaktlag til felling av rovdyr som gjør skade. Kravet til kvalifikasjoner.

I forbindelse med lovlig jakt på skadejern, bl.a. ved bruk av snøscooter, ble det i månedsskiftet januar-februar felt en gaupe ulovlig i Troms. Iflg. pressen hadde ikke jegerne tenkt på at det var ulovlig å skyte gaupe. De hadde også skutt den på langt hold, ca. 300 m, de hadde ikke dårlig samvittighet, angret ikke og ville betale en ev. bot med godt humør

Forbundet reagerte ved å rette en forespørsel til Direktoratet for Naturforvaltning om hvilke krav som stilles til personer som oppnevnes som jegere når skadedyr skal avlives. Et minstekrav måtte etter NNV's mening omfatte ikke bare praktiske ferdigheter, men inngående kjennskap til gjeldende lover og forskrifter og høy jaktmoral. Forbundet spurte også om hva DN akter å gjøre for at slike beklagelige tildragselsler ikke skulle gjenta seg.

I sitt svar viste Direktoratet til gjeldende forskrifter som forutsetter at viltnebdene utpeker erfarne jegere i samarbeid med lensmannen i kommunen. Videre uttalte man at man hadde full tillit til de lokale viltnebdene og at man innvil videre akter å følge samme prosedyre.

Gaupe som gjør skade på tamrein og buff. Viltnebdenes myndighet.

På grunn av at gaubebestanden i Norge åpenbart er i tilbakegang (jfr. Årsm. 1984), har forbundet bedt Direktoratet for Naturforvaltning om at myndigheten etter Viltlovens § 14 som iflg. forskrift om felling av gaupe som gjør skade idag tilligger Viltnebdene, blir tilbakeført til Direktoratet.

Samtidig ble det minnet om NNV's forslag fra 1984 -gjentatt i 1985 i forbindelse med høringen om jaktidsrammer- om at det ikke lenger bør åpnes for jakt på gaupe i noe fylke sør for Nord-Trøndelag.

Skogsdrift i hekketida. (jfr. Årsmeld. 1985).

Våren 1985 ble en rik fuglebiotop ved Gaula i Sør-Trøndelag ødelagt ved skogsdrift. Forbundet reiste i den forbindelse en del prinsipielle spørsmål som Miljøverndepartementet svarte på i oktober. Fra svaret refereres:

"Ifølge forarbeidene til viltlovens § 7, gir bestemmelsen hjemmel til å regulere næringsvirksomhet for å hindre forstyrrelser for dyrelivet visse deler av året.

Dersom hensynet til spesielt sårbare arter gjør det aktuelt med strenge restriksjoner overfor grunn-eiere, vil imidlertid reservatfredning etter naturvernloven også måtte vurderes.

Naturvernforbundet spør 2) om lov om skogbruk og skogvern gir skogoppsynet hjemmel til å stanse skogdrift i hekke- og yngletiden, eventuelt med forskrifter etter § 17 b.

En regulering av skogdrift i hekke- og yngletida med hjemmel i forskrifter etter skogbrukslovens § 17 b, vil måtte foretas under hensyn til formålsparagrafen (§ 1). Forutsetning for en eventuell regulering vil være at økonomisk skogbruk fortsatt skal kunne foregå i det aktuelle område. Forskrifter med hjemmel i skogbrukslovens § 17 b er som kjent bare utarbeidet for Oslomarke.

Av andre bestemmelser som kan gi hjemmel til å forhindre næringsvirksomhet i yngle- og hekketida er arts- og områdefredning etter naturvernloven de mest aktuelle."

Dyrevernombud.

Forbundet har støttet et krav fra foreningen Dyrenes Beskyttelse til justisministeren om at Dyreverneloven av 1974 blir gjennomført i praksis bl.a. ved at det opprettes en stilling som dyrevernombud i Norge.

Verneplan III for vassdrag. (jfr. årsm. 1985).

Som nevnt under omtalen av Samlet plan for vassdrag, avholdt representanter for sekretariatet et møte med energi- og industrikomiteen før innstillingen om verneplan III ble avgitt - den 12. juni.

I en pressekommentar etterpå karakteriserte NNV innstillingen (og også SP-innstillingen) som en seier for vassdragsvernarbeidet i Norge. Mange verdifulle vassdrag ble sikret et varig vern mot kraftutbygging gjennom verneplanen - spesielt gledelig var vedtaket om vern av store og kontroversielle vassdrag som Forra, Gaulå, Vosso (hele), Flåmsvassdraget og Reisa.

Videre var det gledelig at såvel energi- og industri som kommunal- og miljøvernkomiteen erkjente behovet for nok en verneplan (nr. 4). Det ble klart uttrykt fra begge komiteers side at man snarest burde få avklart hvilke vassdrag som har utbyggingsprosjekter innenfor kategori III og dels II som burde foreslås medtatt på verneplan IV.

Et skår i verneplan-gleden var at Lomsdalsvassdraget ikke fikk sitt velfortjente varig vern-stempel. Vassdraget ligger imidlertid betryggende plassert i kategori III i SP - slik at dets faglige avklaring som et klart verneplan IV-objekt allerede er skjedd.

Manglende formelle vernevedtak for Veig og Dagalifallene.

I samband med verneplan III-behandlingen ba forbundet i en henvendelse til Stortingets energi- og industrikomite om at Stortinget måtte fatte et formelt vernevedtak for Dagalifallene (øvre del av Numedalslågen ned til Pålbufjorden) og Veig.

Vi viste til Stortingets mfsforståelse av sine tidligere vedtak og presiserte at dette er imidlertid ikke korrekt. Regjeringen har avslått en bestemt utbyggingsøknad for Dagalifallene og at Stortinget har avslått en anke over avslaget. Men Veig og Dagalifallene har ikke fått noen formell vernestatus som umulig-
gjør en eventuell fremleggelse av en endret utbyggingsøknad.

Behovet for et formelt vernevedtak er spesielt påkrevet for Dagalifallenes vedkommende fordi Buskerud kraftverk er i ferd

ENERGI.

Nordisk energipolitikk.

I en fellesuttalelse til Nordisk Råd fra de nordiske naturvernorganisasjonene ble det slått til lyd for at

- Norden må stabilisere sitt totale energiforbruk.

- Avhengigheten av olje og elektrisitet til oppvarmingsformål

måtte reduseres.

- Samkjøringsmulighetene for elektrisitet mellom Nord-Sverige og Nord-Norge burde utnyttes bedre, likeledes mellom Danmark og Norge.

Kraftkrevende industri og ensidige industristeder

Subsidieringen av den kraftkrevende industri fører til et uakseptabelt press for ytterligere kraftutbygging, hevdet forbundets landsmøte i en uttalelse til Regjeringen. Fordi denne industrien ikke betaler det ny kraft koster, må strømregninga i stor grad i stedet betales av den vanlige forbruker, annen industri og staten.

I uttalelsen gikk forbundet inn for en støttepolitikk overfor ensidige industristeder - der målet måtte være å skape og opprettholde flest mulig arbeidsplasser i andre næringer. Styresmaktene må sette klare sysselsetningsmål for de ensidige industristedene, hevdet NNV. Pengeoverføringene må gå til næringsfond som kommunen og fagbevegelsen disponerer til utvikling av nye arbeidsplasser. Slike fond må komme i takt med at pris-subsidiene på strøm til kraftkrevende industri går ned, het det i uttalelsen.

med å foreta undersøkelser med sikte på utbygging av de nedre deler av vassdraget, påpekte forbundet.

Disse planer er åpenbart i strid med Stortingets egen oppfatning av vassdragets vernestatus. Et formelt vernevedtak - som bekrefter Stortingets oppfatning - vil imidlertid gi vassdraget et langt mer betryggende og reelt vern mot enhver form for kraftutbygging. Vår henvendelse ble imidlertid ikke tatt til følge.

Samlet plan for vassdrag (jfr. årsm. 1985).

Før Stortingets kommunal- og miljøvernkomite avga sin innstilling om Regjeringens SP-melding, hadde representanter fra forbundets sekretariat et møte med komiteen. Fordi energimeldingen, Sp-meldingen og Verneplan III-proposisjonen ble behandlet samtidig, hadde NNV også møter med energi- og industrikomiteen og finanskomiteen.

Kommunal- og miljøvernkomiteens innstilling om SP ble avgitt den 13. juni og sluttbehandlet i plenum av Stortinget den 19. juni. I en pressekommentar sa forbundet seg meget godt fornøyd med komiteinnstillingen. Stortinget sluttet seg til alle de viktigste prinsippene i Regjeringens opplegg. Det ble dessuten slått fast at prosjekter bare innenfor kategori 3, d.v.s. de minst kontroversielle, foreløpig skulle frigis for konsesjonsbehandling. Også energi- og industrikomiteen sa seg enig i prinsippene for SP.

Saltfjellet/Svarttisen

I en uttalelse til Regjeringen i mars støttet NNV, NTF og NUFF Miljøverndepartementet forslag til verneområder i Saltfjellet/Svarttisen. Samtidig ble det gitt uttrykk for at organisasjonene kunne akseptere en redusert utbygging i Storglomfjord og Melfjord. Derimot ble det krevd ingen utbygging av Nord-Rana- og Saltaldals-

vassdraget. Dessuten krevde organisasjonene at Kvitbergvatn og Gåsvatna ble trukket ut av utbyggingsplanene for Beiarvassdraget. I slutten av august la så Regjeringen frem sin stortingsmelding om vern - med forslag om en 2100 km² park og to landskapsvernområder (Saltfjellet, 450 km² og Gåsvatn, 110 km²). Det siste landskapsvernområdet omfattet både Gåsvatn og Kvitbergsvatn.

SRN-organisasjonene var ikke uten videre fornøyd med Regjeringens forslag, bl.a. var nasjonalparkforslaget i altfor stor grad tilpasset utbyggingsinteressene. Organisasjonene ba i en henvendelse til Stortinget kommunal- og miljøvernkomité og energi- og industrikomité om at følgende endringer ble foretatt:

1. Beiarvassdraget bør vernes. I det minste må overføringen til Glomfjord av Blakkåga og Øvre Beiar utgå slik at Øvre Beiar kan innlemmes i nasjonalparken.
2. Flomkraftverket i Bjøllåga - Tespa må utgå. Nasjonalparkens kjerneområde blir for mye redusert ved dette forslaget.
3. Glomdalen landskapsvernområde må gjennomføres slik Fylkesmannens verneforslag og Verneplanutvalget har gått inn for.

Breheimen (jfr. årsmelding 1985).

Hovedstyret i NVE gikk i april inn for full utbygging av Breheimen/Stryn. Vandalsme, fastslo NNV i en pressekommentar. I en uttalelse fra NTF, NNV og NUFF til Olje- og energidepartementet fastslo disse organisasjonene at utbyggingen dessuten ikke var samfunnsøkonomisk forsvarlig.

Ellers kritiserte NNV Stortingets energi- og industrikomite for at man foretok en befaling i området før proposisjonen var lagt fram. Dermed ville Hovedstyrets innstilling få status som basisdokument og "veileder" under befaringen, hevdet NNV.

I en lengre uttalelse fra NNV til Olje- og energidepartementet ble Hovedstyrets innstilling grundig drøftet og imøtegått og vi konkluderte med å be departementet vurdere Breheimen-planene på en langt mer seriøs og faglig forsvarlig måte enn hva Hovedstyret hadde gjort.

Raumavassdraget.

I en henvendelse til Stortingets kommunal- og miljøvernkomite i januar, ga vi uttrykk for at NNV så alvorlig på de mange forslag om og forsøk på å få behandlet nye prosjektaalternativer utenom den forutsatte saksgang i Samlet plan-opplegget. På denne tiden var det et sterkt press fra utbyggingsinteresser om en rask og endelig behandling av nye omfattende planer for utbygging i flere vassdrag før planene hadde vært til ordinar behandling av ulike instanser på de forskjellige forvaltningsnivåer.

Naturvernforbundet pekte på at en slik fremgangsmåte klart var i strid med forvaltningsintensjonene for Samlet plan-opplegget. Dersom Stortinget ved sin behandling av Samlet plan-meldingen valgte å ta stilling til prosjektaalternativer som ikke var vurdert i stortingsmeldingen, ville dette bety et totalt sammenbrudd for Samlet plan som forsvarlig beslutningsgrunnlag.

I tråd med dette syn forutsatte NNV at kommunal- og miljøvernkomiteen ville avvise behandling av de nye utbyggingsalternativene for Raumavassdraget i samband med stortingsbehandlingen av Samlet plan våren 1986.

FORURENSNING

Trusselen mot osonlaget

I lys av den alarmerende registrerte reduksjon av osonlagets tykkelse og utbredelse over Svalbard ga vi i en henvendelse til Miljøverndepartementet i november uttrykk for at Norge må være et foregangsland og en aktiv pådriver i det høyest nødvendige internasjonale samarbeid med sikte på å oppnå et snarlig totalforbud mot fremstilling og bruk av klorfluorkarboneer. Det finnes allerede i dag gode og mer miljøvennlige erstattingsstoffer for KFK til en rekke formål og flere kan bli utviklet innen relativt kort tid.

Konkret foreslo Naturvernforbundet at det iverksettes tiltak som innebærer at det norske forbruk av KFK reduseres med 80 % i løpet av de kommande 5 år og at et totalforbud må tre i kraft innen 1995. Dessuten må de norske miljøvernmyndighetene ta initiativ til at de samme normer og målsettinger kan bli gjennomført og oppnådd i de øvrige land. Vi advarte mot at Norge fulgte et kanadisk forslag til en internasjonal norm som innebærer en utflating av veksten, eller mest sannsynlig en svak økning, i totale utslipp av klorfluorkarboneer.

Dersom Norge velger å følge det kanadiske forslag, er det svært sannsynlig at dette vil bety at osonlaget ved våre breddegrader vil bli redusert med 20 % innen år 2010, hevdet forbundet.

Tsjernobylulykken

I en pressemelding datert 15.mai etterlyste forbundet en skikkelig organisering av informasjonen fra det offentlige side om strålingsfaren etter Tsjernobylulykken og konsekvensene av den for folk og miljø. Dessuten uttrykte vi sterk misnøye med den mangelfulle overvåkningsberedskapen i Norge og den åpenbare svikten i registrering og måling av det radioaktive nedfallet.

I en uttalelse til Regjeringen fra landsmøtet krevde NNV at Norge - som medlem av det internasjonale atomenergirådet (IAEA) - påvirket IAEA til følgende tiltak:

- umiddelbar stans i IAEA's markedsføring av atomkraft
- at en planlagt konferanse i 1987 for utbredelse av atomkraft istedet ble konsentrert om nedbygging av atomkraftverk
- at IAEA offentliggjør all sin informasjon om atominstallasjoner over hele verden.

Med bakgrunn i registrerte meget høye verdier av cesium 137 i reinsdyrkjøtt på svensk side av Femundmarke, da NNV i juni Direktoratet for naturforvaltning om straks å sette i gang registreringen på norsk side - av vilkjøtt, bær m.v.

I en pressemelding fra november karakteriserte NNV Helsedirektoratets beslutning om å heve "tiltaksgrensen" for reinsdyrkjøtt fra 600 til 6000 becquerel som "et rått overgrep mot den samiske befolkning".

NNV tokket vedtaket som et ønske fra statens side om å redusere erstatningsbeløpene til reinsenerne.

Gjenvinningsanlegg for plutonium ved Downreay, Skottland,

(jfr. årsmelding 1985):

I november henstillet NNV til Regjeringen om å bruke Pariskonvensjonen til å forlange at Storbritannia ikke realiserte sine planer om å bygge gjenvinningsanlegget. Vi viste spesielt til konvensjonens artikkel 5 der det heter at partene "påtar seg å treffe tiltak for å eliminere radioaktiv forurensning fra landbaserte kilder". Pariskommisjonen presiserte senere dette til at partene skal "redusere radioaktive utslipp til det marine miljø fra alle atomanlegg inklusive gjenvinningsanlegg".

I brevet påpekte forbundet at Downreay-anlegget ville gi betydelige radioaktive utslipp til luft og vann - selv ved normal drift.

Dersom den norske regjering ikke maktet å få de britiske myndigheter til å erkjenne at anlegget ville stride mot Paris-konvensjonen, ba NNV Regjeringen om å få problemstillingen prøvet gjennom en internasjonal voldgiftsprosess.

I svaret fra Miljøverndepartementet het det at Pariskonvensjonen i seg selv ikke medfører noe umiddelbart forbud mot utslipp av de ulike stoffene og at det derfor ville være svært tvilsomt om man kunne få medhold i at Storbritannia har brutt konvensjonens forpliktelser dersom anlegget ble bygd.

NNV forsøkte ellers å få presentert sine synspunkter under den langvarige "høringen" som de britiske myndigheter arrangerte i Thurso, Skottland, i løpet av året.

NNV ønsket å gå nærmere inn på skadevirkningene ved økte jevne radioaktive utslipp i Nordsjøen, med vekt på skadevirkningene for Norge. Høringsinstansen ga imidlertid beskjed om at høringen var en "lokal" høring og at det ville være vanskelig å vinne aksept for at skadevirkningene på norskekysten var en "lokal" problemstilling. NNV fikk formidlet sin protest på et slikt syn bl.a. gjennom Friends of the Earth til britiske medier. Overfor høringsinstansen understreket vi at det var naturlig å presentere synspunkter både ut fra at Nordsjøen er en del av "menneskehetens

fellesarv" og at norskekysten blir "lokal" i forhold til omfang av skadevirkningene. Vi ble gitt beskjed om at dette synspunktet skulle vurderes av høringens jurister, men fikk ikke svar før høringen var avsluttet.

Sur nedbør:

Norges Naturvernforbund engasjerte seg i sterkt i spørsmålet om sur nedbørs innvirkning på menneskers helse. Forbundet fulgte opp Statistisk Sentralbyrås rapport om sammenhengen mellom aluminium i drikkevann og overdødelighet av senillitet og senillitet i sur nedbør områdene i Norge. Denne saken fikk store oppslag i pressen, og ble prioritert svært høyt i Miljøverndepartementet.

Naturvernforbundet gikk ut i forbindelse med landsmøtet og ba Norge fele for egen dør mht. utslipp av svovel- og nitrogenoksid. Utgangspunktet for NNVs uttalelse var en rapport fra Statistisk Sentralbyrå som antyder at med den planlagte økonomiske veksten i industri og økning i biltrafikk, vil utslippene av forsurende forurensninger til luft komme til å øke. I internasjonal sammenheng har Norge forpliktet seg til å minske utslippene av svoveldioksid med 50% innen 1994, og er også en av pådriverne til å få til en avtale om NO_x-reduksjoner.

I forbindelse med Margaret Thatcher's besøk i Norge og den britiske regjeringens løfter om å redusere utslippene av SO₂ fra britiske kraftverk betraktelig, gikk forbundet ut og erklærte at disse tiltakene lar ifra var tilstrekkelige. De britiske utslippsreduksjonene ville ikke en gang være av en slik størrelsesorden at britene kunne slutte seg til den såkalte 30%-klubben (landene må minst redusere utslippene med 30% innen 1993). Dessuten var de britiske tiltakene skjøvet langt ut i tid, slik at en ny britisk regjering kunne omgjøre beslutningen. I denne sammenhengen viste Naturvernforbundet til de nyeste tall fra ekspertgruppen knyttet til Nordisk Råd som viser at SO₂-utslippene må reduseres med 90% i økologisk sårbare områder (som i Sør-Norge) og NO_x med minst 75% for at den økologiske balansen skal gjenopprettes.

Forurensningen av norske fjorder

Det slippes ut miljø- og helsefarlige forurensninger til norske fjorder som er gigantiske i internasjonal målestokk, hevdet NNW i en pressemelding i oktober. Utslippene fortsetter år etter år, men norske myndigheter gjør lite eller ingenting for å rydde opp.

Et konkret eksempel på den uakseptable forurensningssituasjonen vi har her i landet, er Ardal og Sunndal Verks utslipp av PAH, kadmium, bly, kobber og fluor til Ardalsfjorden, het det i meldingen. PAH-utslippene her er blant de 3 største i Norge.

Det er en skandale at dette kan skje i Norge i dag, hevdet NNW. For 10 år siden ratifiserte Norge Pariskonvensjonen og ifølge denne skal vi eliminere utslipp av miljøgifter som PAH, kadmium, kvikksølv, klororganiske forbindelser m.fl.

Behandlingen av spesialavfall.

I en grundig utredning som ble sendt Miljøverndepartementet i februar, slo NNW fast at Norges behandling av spesialavfall måtte bedres. Vi konstaterte at forholdene var blitt forverret i løpet av de siste to år og at det måtte bli en høyt prioritert oppgave for myndighetene snarest å løse dette alvorlige miljøproblemet på en mer forsvarlig måte. Våre konklusjoner var ellers følgende:

- For å motivere til innlevering av spillolje og gjøtte innblandt ulønnsomt, bør alle smøreløse legges en miljøvernpart.
- Et mer effektivt samarbeid mellom SFT og Arbeidstilsynet.
- Miljøverndepartementet/SFT må snarest etablere ordninger for innsamling av spesialavfall fra husholdninger og små bedrifter.
- For slikt avfall må det bygges en egen forbrenningsovn.
- Selv når Norcem's planlagte destruksjonsanlegg for spesialavfall i Brevik står klart, vil store mengder organisk spesialavfall falle utenfor systemet.

- For lettøselig uorganisk avfall som slam, salter og syreoppløsninger av bl.a. kadmium, kvikksølv, arsen og selen må det etableres et tilbud om kjemisk fiksering.
- Forsvarlige behandlingsrutiner ved Statens egne bedrifter.

- Dersom det billige og desentraliserte norske opplegget for behandling av spesialavfall fortsatt viser seg å ikke fungere tilfredstillende, må Norge - i likhet med Danmark, Sverige og Finland - snarest satse på et sentralisert opplegg. Forprosjekteringen av et slikt system må settes i gang straks.

For øvrig kommenterte forbundet i august et forslag fra en kontaktgruppe (med representanter fra Miljøverndepartementet, SFT og Industridepartementet) om etablering av en administrativ enhet for spesialavfallssystemet. Forbundet foreslo at enheten burde bestå av de regionansvarlige samt "en nasjonal, koordinerende overbygning". Vi sa oss dermed uenige med kontaktgruppen - som gikk inn for en enhet der Norges Industriforbund og NORSAV (Sammenlutningen av norske behandlingsanlegg for spesialavfall) fikk dominerende innflytelse - og hvor de regionansvarlige i det hele tatt ikke var representert.

Rensekraav for avfallsforbrenningsanlegg.

I en henvendelse til Miljøverndepartementet i februar kom forbundet med detaljerte merknader i samband med at departementet hadde varslet en strengere holdning til utslipp fra kommunale avfallsforbrenningsanlegg. Våre konklusjoner var følgende:

- En politikk basert på forrynnings- og spredningseffekter må forlates.
- SFT's vurdering av avfallsforbrenningsanlegg bør skje med grunnlag i forskrifter - ikke etter en separat vurdering av hvert enkelt anlegg.
- Gassvasking må bli et obligatorisk rensekraav - også for små anlegg. I vasketrinnet må kvikksølv, PAH og klorert miljøgifter fjernes - sammen med saltsyre og finstøv.

- Avfallet fra gassvaskingen må behandles forsvarlig.
- Det må snarest organiseres en innsamlings-/behandlingsprosedyre for batterier og annet spesialavfall fra husholdninger og småbedrifter.

Avgasskrav til personbiler.

I en uttalelse til Miljøverndepartementet i juni sa NNV seg tilfreds med at SFT foreslår innført skjerpede avgassbestemmelser for personbiler fra høsten 1988 (fra og med 1989-modellene). Det er på tide at Norge går til verks mot bilavgassene, som er den største enkeltkilde til luftforurensninger i Norge.

Videre hevdet vi at det måtte innføres restriksjoner også på utslippene fra dieselmotorer, særlig fra tunge kjøretøyer. Krav som USA og delstaten California har satt, kunne i så måte danne et mønster. Utslipp av sot med betydelige mengder kreftfremkallende PAH og nitro-PAH må begrenses sterkt, hevdet NNV.

Vi foreslo også at man innførte obligatorisk påbud om motorvarmer i bilene (for å begrense kaldkjøringen vinterstid).

Det nye renseutstyret måtte belastes bilprisen bare med selvkost, hevdet forbundet (ca. kr. 2.000,-). Dermed kunne man også nøye seg med å øke drivstoffprisene med bare ca. 10 øre pr. liter.

Vi slo også til lyd for at det samtidig ble innført skjerpede støjemisjonskrav til biler.

Forskrifter og giftige og kreftfremkallende stoffer og produkter.

I november 1985 la Direktoratet for arbeidstilsynet fram et forslag til forskrifter om tillatelse og meldeplikt ved fremstilling, pakking og bruk av meget giftige, giftige og kreftfremkallende stoffer og produkter. Forslaget ble fremmet i medhold av arbeidsmiljøloven.

Forbundet sa seg generelt godt fornøyd med forslaget. Vi påpekte imidlertid at grenseverdien på 1 kg. - for stoffer som det skal

sendes melding om til Arbeidstilsynet - virket noe tilfeldig valgt. Vi ønsket oss en mer stoff-spesifikk grenseverdi - ut fra det enkelte stoffs farlighetsgrad.

Ellers ba vi om at de kreftfremkallende stoffene formaldehyd og trikloretylen ble satt på lista. Endelig ba vi om en vurdering av og grenseoppgang mot spesialavfalls-forskriftene - med sikte på behandling/uskadeliggjøring av restmengder av diverse farlige stoffer.

Forurensning ved fremstilling av papir

I samband med revisjonen av et par papirstandarder for tegne- og skrivepapir til skolebruk, henvendte NNV seg i desember til Norges Standardiseringsforbund. Vi ba forbundet om å vurdere en reduisering av kvalitetskravet til slikt papir - i lys av at fremstillingsprosessen spesielt for finpapir gir stor og alvorlig forurensning.

Glyfosatsprøyting i Losbymarka ved Oslo.

I juni godkjente fylkeslandbruksstyret i Akershus en revidert sprøyteplan for I/S Losby Bruk i Lørenskog kommune. Planen innebar at ca 800 da skulle sprøytes med glyfosat i løpet av sommeren/høsten.

NNV protesterte overfor Landbruksdepartementet. Med sine stadige sprøyteplaner provoserer bedriften sterke natur- og miljøverninteresser og faglige og politiske kommunale organer, hevdet forbundet.

Protesten førte ikke til noen endring av planene.

ANDRE NATURVERNSAKER

Hovedflyplass i Oslo-området

I sin uttalelse til Samferdselsdepartementet tok ikke forbundet stilling til stedsvalget for en mer permanent hovedflyplass-løsning i Oslo-området. Vi innså imidlertid nødvendigheten av

at Stortinget så snart som mulig bestemte seg, men først ville forbundet at en arbeidsgruppe med representanter fra Samferdsels- Landbruks- og Miljøverndepartementet skulle foreta en konsekvensanalyse etter modell av Miljøverndepartementets samlede plan for vassdrag.

I tillegg til en analyse av de primære virkninger for natur-, miljø- og landbruksforhold ved de forskjellige anleggsalternativer, anså NNV det svært viktig å få kartlagt og analysert virkningene av den såkalte infrastruktur i tilknytning til flyplassen. Vi ba dessuten spesielt om at et sporbasert kollektivtilbud ble vurdert mot en tradisjonell veiløsning.

Ellers ba vi om at stortingsmeldingen om flyplass-saken måtte inneholde en grundig vurdering av det essensielle spørsmålet om vi passivt må la oss styre av et uberegnetlig etterspørselspress - eller om vi i stedet bør ta sikte på å styre utviklingen i en ønsket retning.

Planer om mellomriksvei mellom Øvre Pasvik og Enare.

Tidlig på året fikk NNV kjennskap til at utsagn fra enkelte medlemmer av Stortingets energi- og industrikomite lokalt var blitt tolket dithen at komiteen ville tilrå bygging av en mellomriksvei mellom Pasvik og Enare. Anleggsstart skulle skje allerede sommeren 1986.

Bakgrunnen for at disse gamle (men skrinlagte) planene på nytt ble aktualisert, var Stortingets forestående behandling av Regjeringens proposisjon "Om A/S Sydvaranger og omstillings- og utviklingstiltak i Sør-Varanger kommune".

I en lengre uttalelse samt i et møte med komiteen, slo NNV fast følgende:

- Det må ikke tas standpunkt til et veiprojekt mellom Enare og Øvre Pasvik i samband med Stortingets behandling av St.prp. nr. 44 om A/S Sydvaranger.

- De faglige naturvern- og samferdselsmyndigheter i såvel Norge som Finland vurderer veiprojektet som uønsket, unødvendig og samfunnsøkonomisk meget tvilsomt. NNV støtter disse vurderinger.

- Uansett må prosjektet utredes nærmere før politisk vedtak blir fattet. Ett av prosjektalternativene må være ingen vei i det heletatt.

Forbundet fikk gjennomslag for sine synspunkter; komiteen tok ikke standpunkt til veiplanene og i desember opplyste miljøverministeren at planene nok en gang var besluttet lagt på is.

Senking/kanalisering av Søya, Nordmøre.

Søya ble varig vernet i 1973 - i samband med verneplan I. I 1979 ga OED en ekspropriasjonstillatelse til senking/kanalisering av elva i samband med oppdyrkingssplaner. Miljøverndepartementet motsatte seg ikke senkingsplanene - og arbeidet ble igangsatt.

I en uttalelse til Miljøverndepartementet i januar, påpekte NNV at vedtaket om senking åpenbart var i strid med Stortingets uttrykk syn på inngrep i vernede vassdrag. Vi henstilte til departementet å forsøke å få stanset den videre gjennomføring av senkingen/kanaliseringen - av hensyn til det rike fuglelivet i nedre del av vassdraget og av prinsipielle hensyn.

Videre påpekte vi at departementets generelle, forvaltningmessige ansvar for slike saker for tiden øyensynlig befant seg i et slags vakuum. Vi henstilte derfor til departementet om snarest mulig å få behandlingen av senkingsaken inn i mer betryggende former.

Ved årets slutt hadde forbundet ikke mottatt noe svar på henvendelsen.

C. Informasjon

"NORSK NATUR"

Tidsskriftet "Norsk Natur" utkom med seks nummer a 32 sider i opplag som steg fra 22 000 til 25 000. Utgivelsen ble ved et par anledninger sterkt forsinket hvilket skyldtes skifte av

trikkeri to ganger samt store samarbeidsproblemer med ett av disse.

Arild Ådnem fungerte som redaktør (60 % stilling) og Erlend Skaare var engasjert som redaksjonsmedarbeider (20 %).

Etter utlysning av ledig redaktørstilling, ble. A. Ådnem ansatt fra 1. oktober. Erlend Skaare sluttet i sitt engasjement i desember.

Tidlig på året la "Norsk Natur-utvalget" (jfr. årsmeld. 1985) frem sin utredning. Utredningen som ble sendt ut til høring i organisasjonen, viste fire modeller for utvikling av NN:

- A) 1. NN utvikles i NNV's regi.
- 2. Ingen endring i sidetall, antall utgivelser og utstyr.
- 3. Stillingsramme 1 årsverk + deltid layout.
- 4. Honorarer: ca kr 11 500 pr. nr.

- B) 1. Som alt. A.
- 2. Sidetallet økes til 48. Eilers uendret.
- 3. Stillingsramme: 1,5 årsverk + deltid layout.
- 4. Honorarer ca. 25 000 pr. nr.

C og D) Inneholdt forslag om forlagsutgivelse av NN med henholdsvis 48 og 64 sider.

Høringen og behandlingen i redaksjonskomiteen viste at organisasjonen klart foretrakk en utvikling av tidsskriftet i egen regi. Alternativene A og B fikk omtrent lik oppslutning. Landsstyrets innstilling til vedtak på Landsmøtet gikk inn for alternativ A med en kvalitetsbevegelse svarende til alternativ B når NNV's økonomi tillater det. Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Etter ansettelse av ny redaktør ble det innledet samarbeid med Boksenteret as. med henblikk på tilrettelegging og ny forgrivning av NN i flg. landsmøtevedtaket om NN.

SALGSARTIKLER OG PUBLIKASJONER

Nye Salgsprodukter.

Naturkalenderen 1987

Bøker:
Øystein Kohn / Aventura forlag:
VILLMARKSKATALOGEN 86/87

Helårs utstyrsguide
Anton Brøgger og Karl Georg Høyer / Det Norske Samlaget:
DET RADIOAKTIVE NORGE ETTER TSJERNØBYL.

Til denne boka ble det laget studieplan
Ann og Magnar Norderhaug / Universitetsforlaget:
NATUREN OG VI, Håndbok i Naturvern

Til denne boka ble det laget studieplan
Stefan Jonsson / Det Norske Samlaget:
GAUPA

Roland Staav / NNV & Norsk Ornitologisk Forening:
FUGLEVERN

Jon Østeng Hov / Gyldendal Norsk Forlag:
ROVFLUGL

Bisse Falk og Lena Kallenberg / Aventura Forlag:
BARNAS FUGLEBOK 1
BARNAS FUGLEBOK 2
BARNAS FLORA

IVAR B.M. ALVER / Aventura Forlag:
LYKKELIGE BILDER
Et kunstnerportrett av Jan Harr

Postkort:

Fjellrev (motiv Staffan Ullstrøm), enkle og doble kort
Nisse med mater småfugler (motiv Staffan Ullstrøm), enkle og doble kort

T-trøyer:

NNV - trøye med uglemotiv; rød eller grønn
Stopp forsuringen; hvit

Brevsett av resirkulert papir:

Blokk (40 ark) med konvolutter (25 stk)
Brevsett (25 ark og 20 konvolutter)

Salget i 1986 slo alle tidligere rekorder og sprengte kapasiteten i salgs- og informasjonsavdelingen. Forbundets egne medlemmer var den viktigste kundegruppa. Salget viste en markert økning gjennom hele året, selv om den største toppen kom rundt juletid. Alle våre viktigste produkter solgte godt, men barnebøkene kan nok utpekes som bestselgere.

Det økte salget skyldes et variert utvalg av salgsprodukter og at salgskatalogen og Norsk Natur kom ut til omtrent riktig tid. Det ble også laget et eget salgsbilag til barnebøkene. I tillegg ble enkelte av produktene avvertert i bl.a. "Fjell og Vidde" og "Folkevett".

I tillegg til media-, skolearbeid og salget har informasjons-avdelingen arbeidet med verving og planlegging av kampanjer som sur nedbor, vannforurening og miljø og utvikling.

KONTAKT MED MASSEMEDIA

Kontakten med massemedia ble intensivert i 1986. Dette førte bl.a. til en markert økning i antall presseklipp. Sekretariatet hadde ikke kapasitet til å lage statistikk over fordelingen av de innkomne klippene. Mengden var imidlertid så stor at budsjettet ble sprengt, noe som førte til at sekretariatet i 1987 bare mottar såkalt selvstendig stoff. Dette innebærer at vi ikke får registrert spredningen på stoffet som trykkes om NNV og NU.

Det ble sendt ut 29 pressemeldinger og brev til pressen. Av disse tok 7 opp energi- og vassdragsutbyggingsspørsmål, 10 omhandlet forskjellige forurensningssaker og 7 tok for seg ulike forvaltningsspørsmål.

Pressekonferanser - Møter:

Landsmøtet på Darbu Folkehøgskole.

NTB dekket hele landsmøtet slik at dette fikk en bra landsomfattende dekning. Noen journalister fra lokal- og hovedstadsavisene var tilstede under deler av møtet, i tillegg til at andre aviser og NRK - Dagsnytt laget stoff "hjemme". Alt i alt fikk landsmøtet en rimelig bra pressedekning.

Åpent møte om " Risiko ved atomulykker."

Norges Naturvernforbund arrangerte 2. juni et møte om "Risiko ved atomulykker". Professor Eiliv Dahl og Professor Torbjørn Sikkeland holdt hovedinnledningene, og panelet bestod av sosialminister Tove Strand Gerhardsen, statssekretær Frede Cappelen (MD), Direktør Johan Baarli (SIS), Seksjonssjef Ingvar Lindal (NGU), Avdelingsdirektør Helge Fredriksen (Norges Industriforbund) og representanter fra NNV.

Publikumsopplutningen kunne vært større, men møtet ble meget godt dekket av pressen idet de største hovedstadsavisene, NTB og NRK Dagsnytt var tilstede.

Pressekonferanser om hhv. Saltfjellet/ Svartisen og Breheimen.

Sommeren 1986 arrangerte SRN (NNV, Norske Turistforeningers Forbund og Norges Jeger- og Fiskerforbund) to pressekonferanser; en om Breheimen og en om Saltfjellet/Svartisen.

Begge pressekonferansene var uvanlig godt besøkt, 16 journalister dekket Breheimen og 19 Saltfjellet/Svartisen.

Pressekonferanse om motorisert ferdse:

I november 1986 arrangerete SRN en pressekonferanse om skadevirkningene av motorisert ferdse i utmark. Samtidig ble det lagt fram et brev til Gro Harlem Brundtland fra 16 organisasjoner i Norge der statsministeren ble bedt om å innføre tiltak for å hindre den ulovlige kjøringen. Det møtte få journalister på presse-konferansen. Stoffet fikk allikevel stor spredning i og med at både NRK Dagsrevyen og Dagsnytt, NTB og A-pressen laget reportasjer omkring temaet og pressekonferansen.

Organisasjonsseminar på Statvig Hotel:

NNV arrangerte et seminar om gift- og forurensingsproblemer på Støtvig Hotel ved Moss 6. og 7. september. Bl.a. la miljøkjemiker Jørn Siljeholm fram "Miljøperspektiver fram mot år 2000" og kåret Norges ti på topp blant vannforurenserne. Siv. ing. Jan Odvar From satte "søkelys på forurensningsloven".

Seminaert fikk en meget god pressedekning, bl.a. laget både NRK Dagsrevyen og Dagsnytt reportasjer.

Julepressekonferanse.

NNV inviterte til julelunch 16. desember. Her ble Norge, sammen med Storbritannia, utropt som Europas største vannforurenser. I tillegg ble bl.a. luftforurensningens innvirkning på ozonlaget og temperaturbalansen på jorda tatt opp. 12 journalister stilte, og det som kom fram på pressekonferansen vakte stor oppsikt. Flere aviser, bl.a. Dagbladet og Vårt Land, gikk ut på lederplass og støttet NNVs "påstander".

"World Safari."

Norges Naturvernforbund reagerte kraftig overfor NRK på WWFs Jubileumssending " World Safari " som ble sendt i tv 26.10.86.

I et åpent brev til NRK spurte NNV om det var NRKs hensikt å stille norsk naturvernarbeide i gapestokken? Forbundet hevdet bl, a. at innslag fra Norge om kraftutbygging, motorisert ferdse i utmark og tamreindrift var svært lite representativt for vår enestående norske natur og dyreliv og for en prisverdig naturverninnsats gjennom flere år.

Brevet fra NNV ble tatt inn i et stort antall aviser og også, i en viss grad, fulgt opp av NRK.

Landsdeisutvalget hadde ett møte i 1986 og diskuterte informasjonsstrategi og samordning av sur nedbør aktivitetene til de enkelte lagene.

Informasjonsgruppen mot sur nedbør (IMSN) i Norge har eksistert siden 1982 og består av representanter fra følgende organisasjoner:

- * Natur og Ungdom
- * Norges Naturvernforbund
- * Norges Jeger- og Fiskerforbund
- * Det norske Skogseiskap
- * Norske Turistforeningers Forbund
- * Verdens Villmarksfond

Aktiviteter i 1986.

1. Materieellproduksjon

- IMSN har produsert
- * Fossekallbrosjyre, finnes på norsk, engelsk, tysk
- * Hefte om sur nedbør, finnes på norsk og engelsk
- * Lysbildeserie, teksthette på norsk og engelsk
- * Praktiske sur nedbør-aktiviteter, finnes på norsk og engelsk
- * Plakatserie på norsk

2. Informasjonskampanje i Norge.

2.1 Buskampanje.

Det ble sendt ut brev til alle lokallag tilknyttet IMSN's medlemsorganisasjoner. Med bakgrunn i vårt materielle ble disse oppfordret til å arrangere en sur nedbør dag/-kveid på hjemstedet. Hvert av de lokale arrangementene ville deretter få besøk av IMSNs buss.

Dette resulterte i at det i perioden 5.-12.juni gikk to busser fra hhv. Trondheim til Oslo og fra Stavanger til Oslo og "bandt sammen" ulike arrangementer. Det var også arrangementer andre steder i landet som ikke fikk bussbesøk. Svært mange mennesker var engasjert i dette, presseoppslagene var uvanlig mange.

2.2 Tegnekonkurranse

IMSN arrangerte i løpet av våren 1986 en tegnekonkurranse. Vi gikk ut med invitasjon til alle landets skoler, og fikk inn omkring 10 000 tegninger. Av en av vinnertegningene ble det laget kampanjeplakat.

2.3 "Norges sureste vann".

Vi oppfordret også skoleklasser, privatpersoner, organisasjoner osv til å hjelpe oss med å finne Norges sureste vann. Vi fikk inn mer enn 1000 målinger som vi sjekket med Miljøavdelingens bakgrunnsdata i de ulike fylker. "Undersøkelsen" vakte stor oppsikt i media, bl.a. fordi den avslørte at forsursproblemene finnes i stadig større deler av Norge.

UTSTILLINGER

NNV har vært representert på Natura - 86 i juni med en utstilling som bl.a. informerte om sur nedbør. I tillegg har Naturvernforbundet deltatt på Livssynsutstillingen i Oslo Rådhus, på de Nordiske Jakt- og Fiskedagene (ved Hedmark Naturvern) og på ulike lærerstevner.

Teknoteket:

NNV deltar i den permanente utstillingen på teknisk museum i Oslo; " Teknoteket " .

KONTAKT MED SKOLER

Kontaktutvalget for miljøundervisning:

NNV deltar aktivt i Kontaktutvalget for miljøundervisning som etter en reorganisering av arbeidsmåte og struktur har arbeidet for fullt f.o.m. mai 1986.

NNV har også hatt redaktøransvaret for tidsskriftet "Skole og Miljø".

Henvelseler etter materieell:

Sekretariatet mottar svært mange henvendelser etter materieell og en stor del av disse kommer fra skoler og skoleelever. De mest populære emnene er stoff om truede dyr og planter og forskjellige forurensningstemaer. Sekretariatet har i 1986 hatt liten kapasitet til å produsere informasjonsmaterieell, noe som savnes sterkt. Denne mangelen gjør at det blir mer tid- og arbeidskrevende å dekke etterspørselen.

I.FORMASJONSKAMPANJEN OM SUR NEDBØR

Også i 1986 gikk imidlertid mesteparten av sur nedbør arbeidet til Norges Naturvernforbund gjennom Informasjonsgruppen mot sur nedbør.

I 1986 ble det opprettet et Landsdeisutvalg mot sur nedbør. Utvalget består av representanter fra fylkeslagene i Telemark, Aust- og Vest Agder og Rogaland. I tillegg er sekretariatet representert.

OPPLAND NATURVERN

Postboks 454, 2601 LILLEHAMMER
Postgiro: 3073970, Bankgiro: 2000.20.43441
Leder: Jon Sylte, Dahleveien 12 A, 2670 OTTA
Tlf. arb: 062 - 30055, pr: 062 - 31073
Sekretær: Lars Helling, Nymosvingen 2, 2600 LILLEHAMMER
Tlf. arb: 062 - 51322, pr: 062 - 51248

VESTFOLD NATURVERN

Postgirokonto: 5 20 17 02, Bankgirokonto: 6263.31.23689
Leder: Bjørn Rismyhr, Jonstrud, 3118 VALE
Tlf. arb: 033 - 62616, pr: 033 - 60108

TELEMARK NATUR- OG MILJØVERN

Postboks 85, 3701 SKIEN
Postgirokonto: 5 50 85 10
Kontaktperson: Kari Dahl Frogner, Frogner Ring 98, 3700 SKIEN
Tlf.: 035 - 25419

AUST-AGDER NATURVERN

Postboks 1031, 4801 ARENDAL
Postgirokonto: 32 65 90 7, Bankgirokonto: 2800.23.10750
Leder: Stig Olsen, Mølleveien 5, 4890 GRIMSTAD
Tlf. arb: 041 - 40407 pr: 041 - 44181
Sekretær: Gunnar Dag Tørdå, Fylkeshuset Arendal, 4800 ARENDAL
Tlf. arb: 041 - 25860 linje 357

VEST-AGDER NATURVERN

Postboks 718, 4601 KRISTIANSAND
Postgirokonto: 3 45 63 32, Bankgirokonto: 3000.30.03007
Leder: Bjørn Benjaminsen, Lindeveien 12, 4620 VÅGSBYGD
Tlf. pr: 042 - 11892, arb: 042 - 25515

ROGALAND NATURVERN

Postboks 441, 4001 STAVANGER, Tlf. 04 - 52 08 94
Postgirokonto: 3 04 25 61, Bankgirokonto: 6350.05.02160
Leder: Hanne Thomsen, Gauselvågen 8 C, 4032 GAUSEL
Tlf. arb: 04 - 53 41 40, pr: 04 - 57 53 71

VESTLANDSKE NATURVERNFORENING

Postboks 1201, 5001 BERGEN, tlf. 05 - 31 38 51 (tl. og to.)
Postgirokonto 5 69 19 10, Bankgirokonto: 5214.30.10783
Leder: Frode Bekkestad, Ulsmågåsen 21 B, 5050 NESTVUN.
Tlf. arb.: 05 - 21 35 78/21 35 81, pr. 05 - 10 00 83
Sekretær: Ingegjerd Waale Næss, samme adr. som sekretariatet
Privat: Brennhagen 25, 5040 PARADIS, tlf. 05 13 52 28.

SOGN OG FJORDANE NATURVERN

Leder: Eirik Solheim, Råsen 1 D, 6800 FØRDE
Tlf. arb/pr.: 057 -23 873
Bankgirokonto: 3710.30.44309.

MØRE OG ROMSDAL NATURVERN

Adj. Dørumsgt. 13, 6400 MOLDE
Postgirokonto: 3 23 49 60
Kontaktperson: Liv Solemdal, Boks 53, 6452 RØBEKK
Tlf. arb.: 072 - 58861, pr.: 072 -44430.

SØR-TRØNDELAG NATURVERN

Leder: Kaare Kopreitan, Jonsvannsveien 50, 7000 TRONDHEIM
Tlf. arb.: 07 - 52 99 70, pr.: 07 - 93 51 32
Skolesekretær Jens Fjort, Kap. Roosens vei 38, 7000 TRONDHEIM.
Tlf. 07 - 52 98 76

Postboks 5633 Møllenberg, 7001 TRONDHEIM.

Kontor: "Åvant Garden", Kjøpmannsgt. 42, tom 403

Tlf.: 07 - 51 52 24

Bankgiro: 8601.21.72550

Postgiro: 5 88 42 26.

NORD-TRØNDELAG NATURVERN

Leder: Magne Rønning, 7860 SKAGE I NAMDALLEN
Tlf. 077 - 85120
Sekretær Lucie Kjøllyk, Nordslvn. 7, 7600 LEVANGER
Tlf. 076 - 81190
Postgirokonto: 3 43 13 19.

NORDLAND NÅTURVEANFØRENING

Postboks 250, 8001 SCDD

Postgirokonto: 3 25 53 53

Leder: Grete Lieng Veino, Bankgt. 46 B, 8000 BODØ

Tlf.:arb.: , pr.: 081 - 24634

TROMS NÅTURVERN

Boks 924, 9001 TROMSØ

Postgirokonto: 3 51 09 63

Leder: Ellif Nilssen, B.A. Løvdalsgt. 102, 9022 KRØKELVDALLEN.

Tlf. arb.: 083 - 70011, pr.: 083 - 31194

Sekretær: Are Bie, Strandvn. 115, postboks 924, 9001 TROMSØ.

Tlf.: 083 - 56736.

FINNMARK NÅTURVERN

Boks 104, 9501 ALTA

Leder: Jens Halvorsrud, Lungen 2, 9500 ALTA.

Tlf.: arb.: 084 - 35214, pr.: 084 - 34287

Bankgirokonto: 4901.25.61899

Sekretær: Sissel Ellertsen, Blåbærveien 7, 9510 ELVEBAKKEN.

Tlf. 084 - 31361.

FASTE KOMITEER

Organisasjonskomiteen

Eirik Werner
Rezi Faye
Geir Myrstad
Nancy Sand
Tutta May Endresen
Organisasjonssekretæren
Generalsekretæren

Olje- og energikomiteen

Ragnhild Sundby
Olav Benestad
Jan Borring
Rasmus Hanson
Thor Heyerdahl jr.
Karl Georg Høyer
Jørn Rattstø
Gunnar Sander
Generalsekretæren
Energikonstulanten

Gift- og forurensningskomiteen

Ragnhild Sundby
Jan Oddvar From
Torgeir Gillebo
Morten Laake
Toralf Metveit
Olav Skulberg
Jørn Siljeholm
Kjell Ferje Nedland
Generalsekretæren
Sekretær: Thor Middeng

Juridisk komite

Ragnar Vlk, formann
Morten Aspaas
Carl August Fleischer
Eva Funder Fleischer
Ketill Lind
Eivind Smith
Generalsekretæren
Sekretær: Liv Mille

Redaksjonskomiteen

Bredo Berntsen
Anders Goksøy
Trond A. Svensson
Ragnar Vlk
Erik Solheim
Guro Tarjem
Generalsekretæren
Redaktøren
Sekretær: Arild Adnem

Skolekomiteen:

Kåre Kopreitan
Geir Myrstad
Tore Fagerli
Edvard Bremset
Jens Hjort.

Økonomikomiteen:

Svein Oppgaard
Inger Johanne Pettersen
Jostein Myklebust
Roar Sæther/Synnøve Velva.
Generalsekretæren.

Jordbruksutvalget

Arne Moksnes (formann)
Anne Ulvik
Ulf E. Nilsen
Tor Nass
Harald Hegnar
Sekretær: Thor Midteng

Verneringen for Hardangervidda

Svein Moen
Tov Sandnæs
Lars Sekse
Hans Traaen
Rune Voie
Helge Bitustøy
Hildeborg Skjerven
Honorias Hamre.

Vestheiuutvalget (Njardarheimutvalget)

Arne Kr. Bragddø
Rolv Egelandsdal
Kjell Hvoslef
Aasmund Tveiten
Steffen Mjaaland
Peter Valeur

Femundutvalget

Ragnar Vik
Olav Skulberg
Thore Svingen

Utvalg til å utrede
spørsmål i forbindelse
med foredling/domestli-
sering av villle planter
og dyr:

Morten Devor,
Hjalmar Munthe Kaas Lund,
Magne Midttun.

SAMARBEID MED OG REPRESENTASJON I ANDRE ORGANISASJONER

Alternativ Framtid (Oppdragsgivergruppen):

Energikonsumlenten

Det Norske Skogselskap - Landsmøtet:

Thor Midteng

Føderasjonen for natur- og nasjonalparker i Europa:

Torbjørn Paule

Hold Skjærgården Ren:

Rådet og styret:
Generalsekretæren

Informasjonsgruppa mot sur nedbør:

Guro Tarjem

Kontaktutvalget for miljøundervisning:

Inger Nass
Honorias Hamre
Miljø 86:
Arild Adnem

Norsk Skogbruksmuseum - Representantskapet:

Thor Midteng

Samarbeidsrådet for naturvernsaker (SRN):

Lederen og generalsekretæren

Stabilisering av energiforbruket i Norge
(deltakelse i referansegruppen):

Olav Benestad

Studieforbundet Natur og miljø:

Organisasjonssekretæren.

Norske Syklisters Landsforenings Råd:

REPRESENTASJON I OFFENTLIGE RAD, KOMITEER OG UTVALG

Det Meteorologiske Råd:

Inger Johanne Pettersen
Varamedlem: Thor Midteng

Produktkontrollrådet:

Torbjørn Paule
Varamedlem: Inger Johanne Pettersen

Forurensningsrådet:

Ragnhild Sundby
Varamedlem: Torbjørn Paule

Retningslinjer for O-idrettens forhold til naturmiljø og

rettighetshavere:

Sekretariatet

Norges landbruksvitenskapelige forskningsråd:

Ragnhild Sundby, varamedlem: Arne Moksnes

Forbrukerkampanjen:

Eirik Warner

Utvalg for revisjon av lakse- og innlandsfiskeloven:

Honorla Hamre

Samarbeidsrådet for skoglig flerbruksforskning:

Ottar Krchn
Varamedlem: Thor Midteng

LANDSSTYRETS SAMMENSETNING ETTER LANDSMØTET

Leier: Honorla Hamre, Bergen

Nestleder: Erik Solheim, Førde

Pers. varamedlem: Johan Rørvik, Haukdalen

Styremedlem: Arne Moksnes, Stjørdal

Pers. varamedlem: Geir Myrstad, Trondheim

Styremedlem: Terje Øiesvold, Bodø

Pers. varamedlem: Liv Solemdal, Røbekk

Styremedlem: Hans Prestbakmo, Moen

Pers. varamedlem: Roald Tobiassen, Alta

Styremedlem: Erik Thoring, Stavanger

Pers. varamedlem: Ketil Høfgaard, Tolvsrud

Styremedlem: Inger Marie Hagen, Oslo

Pers. varamedlem: Kjetil Larsen, Røn

Styremedlem: Inger Johanne Pettersen, Trondheim

Pers. varamedlem: Ketil Bevanger, Trondheim

Styremedlem: Eirik Warner, Oslo

Pers. varamedlem: Anne Grete Gierver, Asker

Sekretariatets representant i landsstyret: Arild Adnem

Varamedlem: Inger Nass

Styreutvalget:

Honorla Hamre

Erik Solheim

Eirik Warner

Valgkomiteen:

Inger Johanne Pettersen

Jon Sylte

Jens Halvorsrud

SEKRETFARIATET 28. 31. DESEMBER:

:Medlemsansvarlig:	Tom Chr. Axelsen
Kontorassistent:	Vibeke Graatrud
Kontorfullmektig:	Bjørn Huseby
Konsulent:	Terje Larsen
Konsulent:	Thor Middeng
Konsulent:	Magne Middum
Sekretær:	Liv Mille
Salgskonsulent:	Per Nasset
Informasjonskonsulent:	Gerd Inger Nass
Generalsekretær:	Torbjørn Paule
Kontorfullmektig:	Ellen Hensten Pettersen
Kontorsjef:	Roar Sæther (tll 30.6.)
Organisasjonssekretær:	Cathrine Sjøberg
Informasjonssekretær:	Guro Tarjem
Regnskapssekretær:	Synnøve Velvang
Redaktør:	Arlid Adnem

SIVILE TJENESTEPLIKTIGE:

Tom Chr. Axelsen
Erlend Skare
Jon Lurås
Jan Olav Nybo